

POTICANJE KULTURNE RAZNOLIKOSTI I NJEHOVANJE BAŠTINE

Radna bilježnica za novinare
i urednike elektroničkih medija

POTICANJE KULTURNE RAZNOLIKOSTI I NJEHOVANJE BAŠTINE

Radna bilježnica za novinare
i urednike elektroničkih medija

SADRŽAJ

Predgovor	7
1. Uvod	9
2. Dobre i loše prakse u izvještavanju o kulturi i baštini	11
3. Javopolitički okvir poticanja kulturne raznolikosti i njegovanja baštine	19
4. Sinopsisi nastali na radionicama	28
5. Praktični savjeti za izvještavanje o kulturnoj raznolikosti i baštini	33
6. Popis relevantnih tema nastalih na radionicama	39
7. Popis relevantnih institucija i osoba	42

Sloboda izražavanja predstavlja jedno od temeljnih ljudskih prava zajamčeno Europskom konvencijom o ljudskim pravima kao i domaćim zakonodavnim okvirom, a odnosi se prvenstveno na slobodu primanja i širenja informacija. Najvažniju ulogu u širenju informacija imaju mediji, od čije kvalitete u velikoj mjeri ovisi i razvoj demokracije. S namjerom podizanja kapaciteta hrvatskih medijskih djelatnika za produkciju kvalitetnih programa na teme definirane člankom 71. Zakona o elektroničkim medijima, a odnose se na projekte, programe i sadržaje koji su od javnog interesa i usmjereni su na poticanje kulturne raznolikosti i njegovanje baštine, Vijeće za elektroničke medije iniciralo je projekt „Provođenje radionica/edukacija o proizvodnji i objavljivanju audiovizualnih, radijskih programa i sadržaja koji su od javnog interesa” koji su temeljem javnog poziva organizirali i proveli medijski stručnjaci iz Panda komunikacija i stručnjakinje koje su angažirali.

Publikacija **Poticanje kulturne raznolikosti i njegovanje baštine** nastala je nakon četvrtog ciklusa edukacija o proizvodnji i objavljivanju audiovizualnih, radijskih programa i sadržaja koji su od javnog interesa, planiranog prema godišnjem planu rada Agencije za elektroničke medije za 2019. i 2020. godinu u sklopu provedbe aktivnosti poticanja medijske pismenosti kroz organizaciju edukacije nakladnika o dijelu tema koje se mogu prijaviti za dodjelu sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija. Vijeće za elektroničke medije aktivno sudjeluje u ostvarivanju svih ciljeva navedenih u *Direktivi (EU) 2018/1808 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o izmjeni Direktive 2010/13/EU o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama)* te o tome redovito izvještava Europsku komisiju.

Vijeće za elektroničke medije nastavit će i ubuduće poticati kulturnu raznolikost i njegovanje baštine putem dodjele sredstava nakladnicima iz Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija, daljnjim provođenjem projekata poput pokrenutog portala *Žene i mediji* kao i programa *Poticanja novinarske izvrsnosti* te aktivnim sudjelovanjem na razvoju strategija poput *Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020.*

Specifičnost održanog četvrtog ciklusa edukacija su izazovna vremena uzrokovana globalnom pandemijom SARS-CoV-2 virusa i njime povezanim epidemiološkim mjerama, unatoč kojima smo zajedničkim naporima

novinarki i novinara te urednica i urednika lokalnih televizijskih i radijskih postaja te internetskih portala, uz sveobuhvatan angažman Panda komunikacija i medijskih stručnjakinja koje su vodile radionice, uspjeli sve ugovorene edukacije i realizirati. Prethodna konzultacija nakladnika od strane Agencije za elektroničke medije, obrađivane teme, broj polaznika radionica te prebacivanje triju radionica na *online* način edukacije, svakako predstavljaju korisno organizacijsko iskustvo za buduće radionice.

Koristim priliku ovim putem se zahvaliti svim sudionicama i sudionicima edukativnih radionica, kao i stručnjacima Panda komunikacija te vanjskim stručnjakinjama na profesionalnom i odgovornom pristupu organizacije edukacija u nadi da će se projekti poput ovog i u narednom razdoblju jednako uspješno nastaviti.

Josip Popovac

*Predsjednik Vijeća za elektroničke medije i
ravnatelj Agencije za elektroničke medije*

1. UVOD

Provođenje radionica/edukacija o proizvodnji i objavljivanju audiovizualnih, radijskih programa i sadržaja koji su od javnog interesa trajalo je od rujna 2019. do studenoga 2020. godine, a na njima su sudjelovali novinarke i novinari te urednice i urednici lokalnih radijskih i televizijskih postaja te internetskih portala.

Ovo je bio četvrti ciklus edukacija pružatelja elektroničkih medija o proizvodnji i objavljivanju radijskih, televizijskih i internetskih programa i sadržaja koji su od javnog interesa, kojim su uvedene tri važne novine: 1) radionice su skraćene s dvodnevni na jednodnevne, a broj radionica je povećan s pet na deset; 2) u sklopu jednog ciklusa obrađeno je čak pet tema; 3) zbog pandemije koronavirusa prvi puta dio radionica održan je *online*.

Prema povratnim informacijama polaznica i polaznika, sve tri novine dobro su prihvaćene. Iako dio novinara i urednika i dalje preferira dvodnevne radionice, mnogima od njih, a posebno onima koji rade u manjim redakcijama, više odgovara jednodnevna edukacija jer im često nije moguće dva dana zaredom izbiti s posla. I obrađivanje većeg broja tema u jednom ciklusu naišlo je na odobravanje polaznika, a mnogi od njih pohađali su radionice više puta, na različite teme. Prebacivanje zadnjih triju radionica na *online* način rada omogućilo je, pak, pohađanje radionica polaznicima neovisno o mjestu njihova boravka, što je velika prednost ovakvog načina rada. Iako su neki polaznici u komentarima naglasili kako im nedostaju susreti uživo, evaluacije pokazuju da su *online* radionice u prosjeku čak nešto bolje ocijenjene od klasičnih. Sve odabrane stručnjakinje i voditelj projekta dobili su visoke ocjene, a nijedan aspekt radionica nije dobio značajno niže ocjene od prosjeka, što pokazuje i da su radionice dobro osmišljene i vođene.

Što se tiče obrađivanih tema, sve su naišle na podjednako dobar interes i odaziv, što pokazuje da je Agencija za elektroničke medije odabrala dobar put prethodnog konzultiranja s nakladnicima o temama o kojima žele edukaciju. Sukladno pokazanom interesu nakladnika, na temu *Razvoja i poticanja programa medijske pismenosti* održane su četiri radionice, na teme *Povijesno vjerodostojnog prikazivanja Domovinskog rata* te *Poticanja kulturne raznolikosti i njegovanja baštine* po dvije, a po jedna radionica na teme *Poticanja svijesti javnosti o sposobnostima i doprinosu osoba s invaliditetom* te *Razvoja odgoja i obrazovanja*. Prva radionica, na temu medijske pismenosti, održana je u Zagrebu 28. rujna 2019., a zadnja, na temu odgoja i obrazovanja, održana je *online* 7. studenoga 2020. Projekt je, naime, produžen zbog pandemije

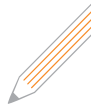
koronavirusa jer u razdoblju od ožujka do rujna 2020. radionice nisu održavane iz epidemioloških razloga.

Publikacija koja je pred vama jedna je u nizu od pet publikacija u ovom ciklusu edukacija, a nastala je kao rezultat radionica te je obogaćena pregledom relevantnog javnopolitičkog okvira. Za svaku temu, uz javnopolitički okvir, donosimo i tekstove stručnjakinja-praktičarki koje su vodile radionice na svoje teme: Ane Dokler, urednice portala medijskapismenost.hr (medijska pismenost), Mirune Kastratović, novinarkinje i urednice Hrvatskog radija (Domovinski rat), Vlatke Kolarović, urednice Trećeg programa HRT-a (kultura i baština), Maje Medaković, reporterke Nove TV (osobe s invaliditetom) te Ivane Sučić, novinarkinje Hrvatskog radija (odgoj i obrazovanje). Tekstovi donose prikaz pristupa i sadržaja izloženog na radionicama, obogaćenog povratnim informacijama sudionika, dakle s naglaskom na najvažnije teme, kvalitetan pristup njihovoj obradi te s preporukama za izvještavanje. Osim po dva stručna teksta, za svaku temu donosimo i sinopsise radijskih, televizijskih i/ili internetskih emisija i serijala, koji su nastali kao rezultat vježbi polaznika na samim radionicama: svi sinopsisi nastali su u grupnom radu polaznika, uz facilitaciju stručnjakinja i voditelja projekta. Za svaku cjelinu donosimo i popis relevantnih tema, koje su također nastale kao rezultat vježbe mapiranja aktera i vjerujemo da mogu poslužiti kao trajan orijentir novinarkama i novinarima zainteresiranim za izvještavanje u ovim područjima. Na kraju, također kao rezultat vježbe mapiranja, donosimo popis relevantnih aktera za sve teme, kao i po pojedinim temama. Kako je popis opsežan, taj dio smo izdvojili kao zaseban na kraju publikacije, stvorivši adresar relevantnih institucija i osoba.

Milan Koštro

voditelj projekta

2. DOBRE I LOŠE PRAKSE U IZVJEŠTAVANJU O KULTURI I BAŠTINI

Vlatka Kolarović

Prisutnost kulture u medijima, svijest o raznolikosti kulturne baštine, pitanje razvoja publike, novih oblika kulture, kvalitete praćenja kulturnih sadržaja, nedostatka književne i umjetničke kritike, medijska politika, ali i odgoj budućih novinara u kulturi, samo su neke od tema koje je potrebno uvijek iznova otvarati. Otvarali smo ih i mi na dvije održane radionice u ožujku i listopadu 2020. na kojima smo se bavili brojnim problemima novinarstva u kulturi i najšire shvaćenim odnosom kulture i medija.

Važnost kulture kao temelja oblikovanja ljudskog života trebala bi biti prioritet u medijskim kućama, no danas to nažalost nije tako. Iako je riječ o fenomenu koji je odavno iskoračio iz usko shvaćenih okvira, kultura se nerijetko još doživljava samo kao „događaj” (predstava, izložba, film, književno predstavljanje), a ne kao sveobuhvatni fenomen ljudskog postojanja koji nam daje identitetski okvir i smisao. Prema teoretičaru Terryju Eagletonu¹, *kultura zacrtava povijesne promjene trenutka, ona u isti mah rasvjetljuje i brojne ključne filozofijske sadržaje. Samo taj jedan pojam nerijetko obuhvaća pitanja slobode i determinizma, djelovanja i upornosti, promjene i identiteta, danog i stvorenog. Ako kultura znači djelatnu sklonost prirodnoga rasta, tada ona navješćuje dijalektički odnos između umjetnoga i prirodnoga, ono što mi činimo svijetu i što svijet čini nama.*

Kompleksan je odnos kulture i medija, i sami su mediji po šire shvaćenoj definiciji kultura sama; način na koji se izražavamo i oblikujemo znanje, način na koji strukturiramo priče i informacije, gradimo dramaturgiju priloga, vizualno opremamo sadržaje - sve to pripada širem nasljeđu kulture i nerijetko govori mnogo više od samog sadržaja. Ipak, kultura je posljednja vijest. Ona je posljednja u središnjim informativnim emisijama, ona obitava na rubovima noćnih programa, u fusnotama portala. Više je začim nego glavno jelo, a novinarima kulture brojnih lokalnih radija i televizija to je tek „usputna tema”. No, ne mora nužno

¹ T. Eagleton, *Ideja kulture*, 2002.

”
biti tako. Osobna odgovornost novinara upravo je da shvati kako je kultura način mišljenja i života, kako se kulturne teme prožimaju sa svim ostalim fenomenima i kako je moguće pristupiti kulturi na svjež, inovativan i zanimljiv način čak i kada se dobije „zadatak koji hitno treba odraditi”.

U medijskom trenutku „postistine” (*postruth*, Oxfordova riječ godine 2016.), u doba globalnih promjena, u doba kada je teško razlikovati čovjeka od tehnologije koju koristi, možda je pravo vrijeme da se iznova definira uloga medija, ali i uloga urednika i autora.

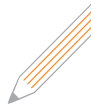
Specifičnosti 2020.

U trenutku kada smo pripremali prve ovogodišnje radionice **Rijeka** je ulazila u svoju najsvečaniju godinu, slaveći najprestižniju titulu koji jedan europski grad može dobiti, a to je *Europska prijestolnica kulture*. Još se nisu stišale polemike oko otvorenja koje se dogodilo 1. veljače 2020. a već nas je zatekla nova stvarnost: globalna epidemija koja je naopačke okrenula cijeli naš život. Svijet je stao, a s njim i kultura.

No krenimo redom.

Unatoč epidemiji, Europa se posljednjih godina ozbiljno i studiozno okrenula svojoj materijalnoj baštini shvaćajući da je mora zaštititi od prevelikog „trošenja” izazvanog masovnim turizmom i klimatskim promjenama. Erozija je počela opasno narušavati tisućljetnu gradnju koju smo dobili u nasljeđe. U vikendu otvorenja *Rijeke EPK*, **Ministarstvo kulture RH** organiziralo je europsku konferenciju *Jačanje europske suradnje za zaštitu kulturne baštine od rizika*, a u Rijeci se skupio velik broj uglednih stručnjaka, ministara, predstavnika struke. **Lina Mendoni**, ministrica kulture Helenske Republike, najavila je tada dugoročnu inicijativu traženja načina za spas kulturne baštine u kojoj se Europa mora hitno udružiti. Venecija je te zime imala najveći broj *aqua alte* (visokog vodostaja) u posljednjih stotinu godina, događala se katastrofa, a šteta se zbrajala u milijunima eura.

A onda je nastupio *lockdown* (riječ godine 2020. po Collinsovu riječniku). Izazovi života prenijeli su se u izazove kuturnih organizatora da nastave, da ne odustaju, da nađu načine kako i pod mjerama doći do svoje publike. I tu dolazimo na red mi, novinari.

Ono sa čime smo počeli i završavali naše inspirativne radionice bila je upravo svijest o tome da pred radijskim eterima i televizijskim ekranima novinari danas imaju ono što cijeloj kulturi nedostaje, a to je publika.

Izvan tog okvira nezamislivo je danas sagledati dobre i loše novinarske prakse, jer promjene koje nam je donijela ova godina odrazile su se na način na koji svi mi u medijima svakodnevno radimo, a na samoj razini kulturne proizvodnje dogodile su se brojne promjene koje su utjecale na način na koji medijski promišljamo i pratimo kulturu.

Ipak, i u ovoj su godini prisutne brojne poteškoće koje su i posljednjih godina mučile novinare, posebno one lokalnih medija. Na upite što im je najveći problem uglavnom su navodili nedostatak vremena za kvalitetnu pripremu, nedostatak kadra, te nezadovoljavajuće produkcijske uvjete.

U ovoj se godini dogodilo i nekoliko pomaka nabolje i svi oni mogli bi utjecati na kvalitetnije novinarske prakse.

Većina sugovornika pristaje na sve oblike medijskih zapisa i lakše su dostupni nego ranije. Aplikacije *Zoom* i *Skype* postali su alati svakodnevne komunikacije, a iako tehnička kvaliteta slike i zvuka nije uvijek na razini s kojom smo se do sada u medijima susretali (kod profesionalnog snimanja), ipak smo u mogućnosti na mnogo brži i lakši način nego prije nekoliko godina doći do kvalitetnih sugovornika - osvijestili smo da je kultura prisutna i tamo gdje je ne bismo očekivali, dobre priče „iskočile” su upravo u trenutku kada smo „zatvorili svijet”.

U tim procjepima kojima još uvijek svjedočimo, iznova smo bili prisiljeni preispitati odnos pojedinca prema kolektivu, a to je na neki način i temeljni odnos autora u medijima; utjecaj koji pojedinac ima na kolektiv i način na koji raspolaže svojim medijskim kapitalom ponekad su ključni u pomišljanju suvremenih medijskih praksi.

Što su dobre, a što loše prakse?

S obzirom da su polaznici radionica bili većinom novinari s iskustvom, obrazovanjem i znanjem, vrlo svjesni ograničenja što ih u pojedinim medijskim kućama nameću okolnosti, tehnički i ljudski kapaciteti, na ovim se radionicama nismo bavili osno-

vama novinarskog izvještavanja ni učenjem kako se rade početničke reportaže i uređuju emisije, već smo se usredotočili na poboljšanje postojećeg stanja, usavršavanje i načine na koji je moguće, uz sva ograničenja, raditi bolje.

Kriteriji

Nikada kao do sada u povijesti nije se proizvodilo toliko umjetnosti. Nikada nismo u tolikoj mjeri bili pretrpani informacijama iz kojih je ponekad teško razlučiti istinsku vrijednost od običnog marketinga. Jer, prava vrijednost djela to je ono što će za nekoliko desetljeća, kao trag našega doba, pripadati upravo kulturnoj baštini.

Umjetnička djela (pri tome mislim na sve oblike umjetničkih praksi) danas su sveprisutna; umjetnost je, baš kao i život, počela obitavati u rasplinutom, fluidnom stanju, kako o našem dobu govore mnogi teoretičari (poput **Baumana** ili **Michauda**). Ponekad nije problem nedostatak tema, već naprotiv (a posebno se to odnosi na veće gradove), prepoznavanje relevantnih tema i sugovornika, stvaranje priča koje otvaraju istinska društvena pitanja, traženje događaja i situacija koje mentalno angažiraju slušatelja/ gledatelja, intrigiraju bez nametnutih, gotovih rješenja.

U općoj kakofoniji, većina nas, novinara kulture, pitala se posljednjih godinu dana: što je kultura? Gdje su joj danas granice? Je li to nastup **Flamming Lipsa** s gledateljima koji koncert promatraju (sudjeluju) svaki iz svoga balona, je li to spot *Zagrebačkim ulicama* nasto u karanteni, u kojem su brojni renomirani glazbenici izveli pjesmu iz svojih domova?

Jesu li to pjevač na talijanskim balkonima, simfoničari koji proslavljaju 250. godišnjicu **Beethowena** na *Zoomu*, balerine u kućnim papučama, operne pjevačice po parkovima ili učitelj **Ivan Petranović** iz zagrebačke **OŠ Ivana Merza**, koju je pohađala i jedina žrtva zagrebačkog potresa, a koji je pustim ulicama nakon potresa svirao svoji učenicima. Sa susjednih balkona stanari su plakali. Je li ta nova, COVID katarza, isto kultura?

Duhovna kriza ukazala je i na novu potrebu za umjetnošću, a kako odgovoriti na trenutak u kojem se nalazimo bilo je i pitanje koje se provlačilo, posebno našom drugom, *Zoom* radionicom.

Nedostatak kritičkog promišljanja u medijima

Brojni suvremeni teoretičari medija slažu se kako nam nedostaje relevantnih tema i mišljenja, zamjeraju nekritičnost medija, nedostatak refleksije ne samo o kulturi već i o medijima samima (predlažući, primjerice, u tiskanom novinarstvu analizu internetskih sadržaja s razotkrivanjem *fake newsa*, govora mržnje itd.). No posljednjih godina tisak gotovo da je u potpunosti zamijenjen internetom, a tamo je teško pronaći duhovnu vertikalu po kojoj bismo se mogli uspinjati.

Televizija

Gledajući na radionici jedan nedavni **BBC**-jev prilog o načinu na koji je korona kriza utjecala na promjenu turističkih navika u **Veneciji** već nam je iz prvih kadrova jasno da su za takvu reportažu bili potrebni uvjeti kakve nemamo, a kada bismo ih i imali teško bismo ih dobili za priču o kulturi i baštini. No, ta priča vrlo zorno prikazuje kako upravo Venecija (paradigmatski primjer ugroženosti kulturne baštine) može profitirati od redefiniranja pojma turizma (masovnog, *kruzerskog*), a ta je tema relevantna i za većinu naših obalnih gradova - prijetnje urušavanja zbog dizanja razine mora kao i problem masovnog turizma.

Novi su mediji proširili traganje za novim izričajima, danas televizija više ne podrazumijeva samo „klasični *broadcast*“, ona je i na *IGTV*, i na *YouTubeu* i na brojnim kanalima, rađena u posve drugim formatima s nejednakim vijekom trajanja. No, revolucija koja je zauzela prostore kojih još donedavno nije bilo, pretočila se i na rad na „klasičnim televizijskim formatima“, te bi ih trebalo što više spajati, kreativno koristiti.

Radio

U analizi radijskih praksi bavili smo se analizama pozadinskog, atmosferskog zvuka, *storytellingom*, sugovornicima. Poslušili smo se primjerima iz nekih stranih natječaja za reportažu i razgovarali o primjeni zvuka u cilju dinamike i bolje dramaturgije. Može li se već dobrim početkom „prikovati“ slušatelja?

Mnogi polaznici radionica ne žive u velikim središtima i brojna događanja ih zaobilaze, ali prednosti radija u odnosu na televiziju su upravo mobilnost i „lakoća“ izvedbe.

Jedan od najpoticajnijih radijskih primjera uz analize odličnih *podcasta* i reportaža, bila je i analiza rezultata natjecaja **KCRW** mreže, gdje su producenti i urednici imali 24 sata da naprave prilog na zadanu temu. 2019. godine tema je bila *Where the sun don't shine* (engl. gdje sunce nikad ne sja). Ocjenjivali su se kreativnost, *storytelling*, tehničke vještine, dramaturgija i relevantnost teme, a priče su izuzetno inspirativne jer maksimalno koriste pozadinske zvukove, okoliš, daju ambijentalnu atmosferu, uspijevaju emotivno obojati marginalizirane teme i skupine tako da se odmah možemo poistovjetiti, ulaze u srž problema, imaju izuzetnu napetost. Na radionici smo ih analizirali i uvidjeli kako se u vrlo kratkom vremenu i s malo sredstava može napraviti izuzetno zanimljiva priča. Posebno su novinari iz manjih mjesta i s otoka s velikim odobravanjem pristupili takvom načinu promišljanja medija jer se, radeći na priči o „malom, običnom čovjeku“, može progovoriti o velikim temama, o kulturi, baštini, društvu, ekonomiji i sl.

Usputni, svakodnevni savjeti:

1. Ne robuj predrasudama

Iako o sebi volimo misliti kao o otvorenim bićima širokih vidika, često se spotičemo o vlastite predrasude i stereotipe. Gostovanje američkog umjetnika u nama će možda izazvati veći ushit nego nekog iz zemlje čiji položaj teško možemo odrediti na karti. Hoće li belgijski umjetnik dobiti jednak medijski tretman kao romski? Još je **Naomi Klein** u svojim knjigama pisala upravo o hijerarhiji vijesti, zašto život Europljanina vrijedi više od života stanovnika istočne Azije? Tko može dobiti naslovnicu tjednika? Uronjeni u strogo nametnute norme i okvire, kao novinari ih moramo naučiti prelaziti. Preispitujmo vlastite predrasude i pokušajmo ih se riješiti.

2. Radi na sebi

Iako i sama ova rečenica djeluje kao prazna fraza, prava je istina da jedino što u životu možemo mijenjati jest vlastita glava (um). Učimo, razvijajmo se, čitajmo, tražimo nove kutove gledanja, budimo znatiželjni, zaigrani, radoznali. Radimo to svaki dan. Širokokutni intelektualni obzor; to je jedino što dobrog novinara razlikuje od prosjeka.

3. Unesi u svoj stil svježinu, humor i igre riječima

Lakše je prepisati tekst s pozivnice na izložbu nego smisliti novi, ali dok prepisujemo stojimo na mjestu, a dok gledamo izložbu vlastitim očima, možemo ugledati značajne detalje. Jedino što imamo su riječi, ništa drugo nam ni ne treba. Ukoliko svoje tekstove začinimo svježim pogledima, humorom, asocijacijama, igrama riječi, parafrazama i novim perspektivama, vrlo je vjerojatno da će naša publika željeti još.

4. Daj prostor pametnim, a medijski nevidljivim sugovornicima

Umjesto da „prepisujemo“ iz tuđih emisija i uvijek posežemo za istim, razvikanim sugovornicima, ponekad je potrebno riskirati, zaviriti na marginu, prekopati fusnote i dati prostor neočekivanim, mladim, nevidljivim ili posve zaboravljenim ljudima koji su prave riznice znanja. Nije ih uvijek lako otkriti (jer nisu najbučniji ni najveći galamdžije), ali moje iskustvo kroz **HRT**-ove emisije *Drugi format* naučilo me da su najzanimljiviji ljudi često i oni medijski posve nevidljivi. Otkrijte ih.

5. Izbjegavaj floskule, klišeje i opća mjesta

U svojim se pisanjima i razgovorima **Umberto Eco**, jedan od najvećih mislilaca našega doba, često osvrtao upravo na novinarstvo; i sam je pripadao medijskom svijetu kao kolumnist i pasionirani čitatelj tiska. *Dobro sam se zabavljao stvarajući u knjizi popis klišeja koji dominiraju u medijima. Čak i novinari u "dobrim" novinama priznaju da ti klišeji dominiraju i kod njih. To je oblik lijenosti. Za književnost kažu da joj je svrha održavati jezik u uporabi. Novine bi trebale imati isti cilj. Klišeji paraliziraju jezik.*, rekao je u intervjuu za francuski **Le Monde**².

Zato izbjegavajmo: „tražila se karta više“, „ostaje da se vidi“, „pokazat će vrijeme“, te fraze nikome nikada nisu donijele ništa svježije ni originalno.

² <https://lupiga.com/intervjui/intervju-umberto-eco-velike-lazi-stvaraju-povijest>

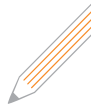
6. Nikada se nemoj zaljubiti u svoj zračni brod

Završimo s Ecom - u jednoj pak drugoj knjizi o predviđanjima budućnosti³ on kaže: *nikada se nemojte zaljubiti u svoj zračni brod*. Misleći pri tome kako i nabolje i najveće ideje u jednom trenutku (cepelin) mogu biti pometene na stranputicu povijesti i pregažene od nekih boljih (aviona, recimo). To vrijedi i za nas, novinare. Koliko god bila dobra emisija koju smo uredili, reportaža koju smo montirali i intervju za koji smo se istinski pomučili, nikada se ne možemo opustiti i vjerovati da će ono što radimo nadživjeti vrijeme. Sutra je, nažalost i nasreću, novi dan i iznova moramo biti ne samo jednako dobri već i nijansu bolji.

Na posljetku, biti novinar, velika je obaveza ali i velika čast. Jer čitav svijet danas vidimo uglavnom onako kako ga posreduju mediji.

³ <https://www.worldcat.org/title/predictions-30-great-minds-on-the-future/oclc/42745996>

3. JAVNOPOLITIČKI OKVIR POTICANJA KULTURNE RAZNOLIKOSTI I NJEGOVANJA BAŠTINE

Milan Koštro

Na nivou **Europske unije** u kulturnoj politici primjenjuje se princip supsidijarnosti - državama članicama ostavlja se pravo odlučivanja formuliranja kulturnih politika i donošenja odluka o financiranju na tom polju. Iako, dakle, na nivou EU kulturna politika nije striktno određena – fokus interesa zadan je *člankom 167. Ugovora o funkcioniranju Europske unije*⁴, a većinom se tiče kulturne razmjene i suradnje između država članica. Na međunarodnom nivou za područje kulturnih politika važan je **UNESCO** kao specijalizirana agencija **UN-a** za intelektualna i etička pitanja na području obrazovanja, znanosti, kulture i komunikacija⁵. UNESCO je posebno važan za očuvanje i njegovanje baštine, a podorganizacija UNESCO-a, **Odbor za svjetsku baštinu**, potpomaže zaštitu i/ili obnovu objekata s popisa svjetske baštine pružanjem stručne i materijalne pomoći. Svjetska baština podijeljena je na prirodnu, kulturnu i nematerijalnu baštinu, a Hrvatska je zastupljena u sve tri kategorije nizom lokaliteta, kulturnih građevina i tradicija.

Strategija kulturnog razvoja

Strategija kulturnog razvitka *Hrvatska u 21. stoljeću* iz 2003. godine⁶ još uvijek je podloga za razvoj kulture i očuvanje baštine. Nova strategija je „u izradi“, a dok se ne izradi hrvatska kulturna politika usmjerena je spomenutom, 17 godina starom, strategijom. U *Strateškom planu Ministarstva kulture za razdoblje od 2019. do 2021.*⁷ spominju se *Smjernice za Nacionalnu strategiju razvoja kulture u razdoblju od 2017. do 2027.* godine, „čija je izrada u tijeku“ pa nije jasno je li u tijeku izrada Smjernica ili Nacionalne strategije, dok se u idućem planu (2020.-2022.) opet

4 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A12016ME%2FTXT>

5 <https://en.unesco.org/>

6 <https://irmo.hr/publications/hrvatska-u-21-stoljecu-strategija-kulturnog-razvitka/>

7 <https://min-kulture.gov.hr/stratesko-planiranje/16421>

spominju smjernice za *Nacionalnu strategiju razvoja kulture*, čija je izrada i u ovom dokumentu „u tijeku“, samo su izbačene godine izrade. Postoji i *Nacionalna strategija zaštite, očuvanja i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine RH za razdoblje 2011.-2015.*⁸, a opet je „u izradi“ novi strateški dokument koji će pokrivati razdoblje do 2027. (čija se početna godina također stalno pomiče).

Strateška i sektorska neusklađenost te proizlazeći problemi u provedbi kulturne politike najbolje se vide prema postojećim strateškim dokumentima i akcijskim planovima: kao i strategija kulture i strategija očuvanja baštine, i turistička strategija je „u izradi“ (*Strategija održivog turizma do 2030. godine*), a postojeća *Strategija turizma*⁹ donesena je 2013. za razdoblje do 2020., no do danas nije donesen ni jedan godišnji akcijski plan te je opće mišljenje u struci da je ta strategija ostala mrtvo slovo na papiru. U toj strategiji daje se vidljivo mjesto kulturnom turizmu, za koji je pak izrađena zasebna strategija, također 2013. za razdoblje do 2020. (*Strategija razvoja kulturnog turizma*¹⁰). No, postoji tek jedan pripadajući akcijski plan razvoja kulturnog turizma koji je izradio **Institut za turizam** 2015. godine, ali je taj plan u smislu javnih politika manjkav jer nisu jasno naznačeni rokovi provedbe mjera, dok su pokazatelji uspješnosti provedbe preopćeniti. Ni u *Strategiji razvoja kulturnog turizma* ni u tom akcijskom planu uopće se ne spominju kulturna raznolikost ni interkulturalizam (ni međukulturni dijalog). Iako se u svim navedenim strategijama govori o nužnosti razvoja kulturnog turizma te iako je u navedenom *Akcijskom planu provedbe Strategije razvoja kulturnog turizma*¹¹ **Ministarstvo kulture** označeno kao (su) provoditelj za niz mjera, u *Strateškom planu Ministarstva kulture za razdoblje od 2020. do 2022. godine*¹² kulturni turizam uopće se ne spominje, a i turizam se spominje tek sporadično. No, s obzirom na složenost kulturne politike, međudržavnu i međusektorsku suradnju koja joj je imanentna, možda čak i više od kašnjenja s donošenjem strateških dokumenata zabrinjava

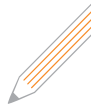
8 <https://min-kulture.gov.hr/strategije/16422>

9 https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_05_55_1119.html

10 <https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/2016/Sjednice/Arhiva/73.%20-%201.4.pdf>

11 https://mint.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/001_160128-AP_kulturni.pdf

12 <https://min-kulture.gov.hr/stratesko-planiranje/16421>

izostanak akcijskih planova. Naime, strateški okvir zadan je i politikama Europske unije i nacionalnim strateškim dokumentima, pa su glavni ciljevi i smjernice ipak relativno jasni. Ono što nije jasno – uslijed nepostojanja akcijskih planova - jest tko provodi što, u kojim rokovima, s kojim novcima te kakvi su pokazatelji uspješnosti provedbe. Podaci o tome u strateškim planovima Ministarstva su, naime, nedostatni za kvalitetnu analizu provedbe kulturne politike.

Stoga bi se rezultati provođenja kulturne politike mogli vidjeti tek detaljnom analizom niza provedbenih dokumenata i sektorskih izvješća, analizom nacionalnog budžeta, kao i budžeta i planova ministarstava, prvenstveno **Ministarstva kulture i medija**, ali i ministarstava kojim se pokrivaju drugi važni resori za kulturu: obrazovanje i znanost, gospodarstvo, rad i mirovine, turizam, građevinarstvo, zaštita okoliša itd. Tome treba dodati i izvješća niza drugih važnih aktera: općina, gradova i županija, agencija, centara, udruženja, udruga i drugih dionika. To ne samo da prelazi okvire ovoga teksta, nego je izrazito zahtjevan zadatak i za istraživačke grupe koje se bave isključivo pitanjem kulture ili njenim pojedinim aspektima.

Poticanje kulturne raznolikosti

U postojećoj *Strategiji kulturnog razvitka* jedan od ciljeva je *prihvatanje i razvijanje multikulturalizma i interkulturalne komunikacije kao nastavka tradicije otvorenosti i pluralizma u hrvatskom kulturnom stvaralaštvu i odnosima prema drugima*. Kako je strategija zastarjela, multikulturalni pristup u međuvremenu je doveden u pitanje (ponegdje, kao u **Njemačkoj**, i službeno napušten) i sve češće zamijenjen interkulturalizmom. K tome, strategijom nisu predviđene mjere za postizanje tog cilja, već su one prebačene na buduće akcijske planove, koji, međutim, nisu izrađivani. Preostaje nam, dakle, pogledati u postojećim strateškim dokumentima kakav je odnos prema multikulturalizmu, odnosno interkulturalizmu.

Što se tiče odnosa multikulturalizma i interkulturalizma, postoje razne definicije i interpretacije, no najčešće je shvaćanje da je interkulturalizam zapravo post-multikulturalni period, nastao kao odgovor na kritike postojećih politika multikulturalizma prema kojima one nisu uspjele uključiti različite kulture

”

u društvo, već su umjesto toga podijelile društvo legitimirajući segregaciju odvojenih zajednica i dodatno naglašavanje njihovih specifičnosti. Interkulturalizam je, pak, baziran na prepoznavanju i razlika i sličnosti među kulturama, promovirajući dijalog i interakciju među njima. **Vijeće ministara Europske unije** već je 2008. u Bijeloj knjizi o međukulturnom dijalogu „Živimo zajedno jednaki u dostojanstvu“¹³ definiralo interkulturalizam kao temelj europskog identiteta. Taj sentiment dobro se ogleda u sloganu „jedinstvo u različitosti“.

U *Strateškom planu Ministarstva kulture 2020.-2022.* multikulturalizam se ne spominje, dok se interkulturalni (međukulturalni) dijalog i kulturna raznolikost spominju samo u poglavljima o jačanju prisutnosti hrvatske umjetnosti i kulture u svijetu; poticanja razvoja izvedbenih umjetnosti; projekata glazbenih nakladnika te festivala i kulturnih manifestacija – dakle u onim područjima koja nužno i uključuju međukulturnu razmjenu i dijalog.

Iako ne postoje eksplicitno formulisane politike promocije interkulturalnog dijaloga niti postoji neki fond kojim bi se takvi programi podupirali, interkulturalni dijalog ipak je važna agenda ne samo u kulturnoj, nego i u obrazovnoj, medijskoj i socijalnoj politici u Hrvatskoj. S obzirom na to da nema značajnog useljavanja u Hrvatsku, pitanja interkulturalnog dijaloga vezana su uz socijalnu integraciju i stvaranje jednakih mogućnosti za sve manjine. Migrantska kriza otvorila je pitanje azila i migracijskih politika, ali nisu donesene mjere vezane uz interkulturalni dijalog. Na to su uglavnom fokusirane udruge, kroz projekte i programe vezane uz promociju kultura manjina, nizom kvalitetnih projekata poput *Okus doma*¹⁴ i *Are You Serious?*¹⁵, te kroz multinacionalne EU projekte na području kulture i obrazovanja, koji su neposredno posvećeni interkulturalnom dijalogu. Ovdje vrijedi spomenuti niz ugovora s crkvama i religijskim zajednicama, kojima **Vlada RH** podupire aktivnosti za promoviranje dijaloga među različitim vjerskim grupama.

Što se tiče područja obrazovanja, uz postojeće škole i programe na manjinskim jezicima i pismu, 2019. razvijen je i donesen *Kurikulum za međupredmetnu temu građanski odgoj*

13 <https://www.azoo.hr/app/uploads/uvezeno/datoteke/medjujulturni-dijalog-web-1536911268.pdf>

14 <https://www.okus-doma.hr/hr>

15 <https://areyouserious.eu/>

*i obrazovanje za osnove i srednje škole*¹⁶, koji uključuje interkulturalnu edukaciju. Stručnjaci, međutim, nisu zadovoljni ni njegovom kvalitetom ni činjenicom da se radi o međupredmetnoj temi, što znači da se provodi u malom broju škola, uz nedovoljnu educiranost nastavnika.

U medijskom prostoru pluralizam i raznolikost medija posebno su promovirani od strane *Fonda za pluralizam i raznolikost elektroničkih medija*¹⁷, koji podupire proizvodnju i emitiranje programa od javnog interesa na lokalnim i regionalnim radijskim i televizijskim postajama, kao i na neprofitnim elektroničkim publikacijama. Dio poticanog sadržaja direktno se odnosi na interkulturalni dijalog, kroz promociju manjinske kulture i identiteta te prepoznavanja i poštovanja različitosti. **Agencija za elektroničke medije** pokrenula je i portal *Žene i mediji*¹⁸, doprinoseći tako promicanju rodne ravnopravnosti u medijskom prostoru. Uz to, **Hrvatska radiotelevizija** i lokalne radijske postaje imaju redovne programe na manjinskim jezicima. Nakon dugogodišnje odgode, u 2019. konačno je proveden natječaj za medije zajednice¹⁹, čime se potiče niz programa koji su od važnosti za interkulturalni dijalog na lokalnoj i nacionalnoj razini, iako je, nažalost, dio novca iz natječaja otišao i onim medijima koji aktivno guše interkulturalni dijalog, šire netrpeljivost i simpatije prema ustaškom režimu.

Kulturne aktivnosti nacionalnih manjina uglavnom su tradicionalne, poput očuvanja jezika, folkloru, glazbe, umjetnosti i slično. Dok su aktivnosti srpske manjine značajne, kulturna vidljivost ostalih manjina je ograničena. Komunikacija među manjinskim kulturama, kao i ona manjinskih kultura s hrvatskom kulturom – slabo je razvijena, a kulturne djelatnosti manjina općenito pobuđuju slab interes u kulturnom životu Hrvatske. *Nacionalna strategija za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020.*²⁰ donijela je, pak, niz edukacijskih i kulturnih aktivnosti za Rome, kao i mjere za bolje razumijevanje i prihvaćanje ove zajednice u društvu.

16 https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_217.html

17 <https://www.aem.hr/en/kategorija/fond-za-pluralizam/>

18 <https://www.zeneimediji.hr/>

19 <https://strukturnifondovi.hr/en/natjecaji/mediji-zajednice-potpore-socijalnom-ukljucivanju-putem-medija-faza-i/>

20 <https://www.zagreb.hr/UserDocsImages/arhiva/Nacionalna%20strategija%20za%20ukljuC4%8Divanje%20Roma%202013-2020.pdf>

Mreža kulturnih centara, poput pučkih otvorenih učilišta, domova kulture i centara za kulturu doprinosi približavanju programa i projekata ranjivim zajednicama, potičući interkulturalni dijalog. Osnivanjem Zaklade Kultura nova²¹ za civilni sektor u kulturi, udruge se dobile dodatni institucionalni poticaj za međusektorsku, međunarodnu i regionalnu suradnju, kao i za programe usmjerene na mlade. Pokretanjem projekata sudioničkog (participativnog) upravljanja u kulturi napravljeni su daljnji pomaci u promoviranu kulture u lokalnim zajednicama, potičući interkulturalni dijalog i suradnju među različitim dionicima.

Spomenimo i *Rijeku – Europsku prijestolnicu kulture 2020*.²² Pod sloganom “Luka različitosti” Rijeka je u fokus stavila upravo interkulturalni dijalog, naglašavajući različite utjecaje na njen razvoj (mediteranski, srednjoeuropski i istočnoeuropski), kao i činjenicu da se u zadnjih sto godina Rijeka razvijala u čak sedam različitih država. „*Nalikujući po tome Europi u malom, postala je mjesto dinamičnog života, simbol slobodarskog duha i progresivnih ideja, otvoreni grad u koji su oduvijek svi dobro došli.*”²³

Očuvanje baštine

Zadnja donesena je *Nacionalna strategija zaštite, očuvanja i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine RH za razdoblje 2011.-2015.*, a opet je „u izradi“ novi strateški dokument koji će pokrivati razdoblje do 2027. godine (početna godina izrade i ovdje se stalno pomiče). Kako se navodi u postojećoj Strategiji, *za učinkovitu i uspješnu provedbu Strategije prijeko (je) potrebno izraditi akcijske planove*. Takvi planovi, međutim, nisu izrađivani.

U *Strateškom planu Ministarstva kulture 2020.-2022.* istaknuta su dva opća cilja, od kojih je drugi *zaštićena i očuvana kulturna baština*. Navodi se i da su glavne strateške smjernice ciljeva i aktivnosti u okviru ovoga općeg cilja sadržane u strateškim dokumentima *Europska strategija za kulturnu baštinu u 21. stoljeću*²⁴ (2017.) i svih temeljnih dokumenata koji su osnova za navedenu Strategiju. Pritom se kao osnova navodi i spome-

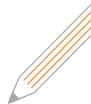
21 <https://kulturanova.hr/>

22 <https://rijeka2020.eu/>

23 <https://rijeka2020.eu/o-epk-projektu/>

24 <https://min-kulture.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/kulturna%20ba%C5%A1tina/Europska%20strategija%20za%20kulturnu%20ba%C5%A1tinu%20u%2021.%20stolje%C4%87u.pdf>

nuta, zastarjela Strategija za baštinu za razdoblje od 2011. do 2015. i druge nacionalne strategije čije smo nedostatke već spomenuli, poput (zastarjele) *Strategije razvoja kulturnog turizma, Strategije razvoja turizma do 2020.*, kao i *Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske*²⁵ te drugi strateški dokumenti, programi i direktive.

Europska strategija za kulturnu baštinu u 21. stoljeću usmjerava članice Vijeća Europe ka 1) korištenju baštine s ciljem promicanja različitosti, osnaživanje zajednica u kojima se baština nalazi i participativnog upravljanja, 2) jačanju doprinosa baštine održivom razvoju, na temelju lokalnih resursa, turizma i zapošljavanja, te 3) poticanju obrazovanja, istraživanja i cjeloživotnog učenja, te uspostave centara znanja o baštini i centara za obuku za tradicionalne obrte i zanimanja. Kao ključne izazove ta Strategija navodi *demografske i klimatske promjene, širenje masovnog turizma na globalnoj razini, sve veći broj prirodnih katastrofa i katastrofa uzrokovanih ljudskim aktivnostima, sklonost izolaciji zajednica, međugeneracijske podjele, ekonomska kriza i pojava izazova ili ozbiljnih kršenja vrijednosti slobode, tolerancije i demokracije na kojima se temelje naša društva.*

Kulturna baština pritom se prepoznaje kao *ključni čimbenik u promjeni fokusa naših društava, na temelju dijaloga među kulturama, poštovanju identiteta i različitosti, i osjećaja pripadnosti zajednici jednakih vrijednosti.* Ističe se da kulturna baština može igrati ključnu ulogu i to kao sredstvo izgradnje, određivanja i potvrđivanja vlastitog identiteta. Kulturna baština je također snažan čimbenik u društvenom i gospodarskom razvoju kroz aktivnosti koje potiče i politika na kojima se one temelje; može pomoći u postizanju ciljeva u drugim sektorima te predstavlja neprocjenjiv resurs u području obrazovanja, zapošljavanja, turizma i održivog razvoja. Pred Hrvatskom je sada izazov da sve navedeno strateški objedini i provede, a *Strateški plan Ministarstva kulture* barem pokazuje da su donositelji politika i proveditelji svjesni sadašnjih problema i izazova koji su pred njima.

²⁵ <https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-1939/regionalni-razvoj/razvojne-strategije/strategija-regionalnoga-razvoja-republike-hrvatske-za-razdoblje-do-kraja-2020-godine/3244>

Upravljanje kulturnim dobrima

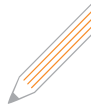
U *Strateškom planu Ministarstva kulture* najavljuje se tako donošenje novoga zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara – i to nakon što se provede analiza postojećeg zakona, a sve s ciljem *ostvarenja suradnje na zajedničkoj brizi o baštini Republike Hrvatske, pojednostavljivanja svih procesa provedbe zakonskih odredbi i transparentnosti sustava.*

Veliki korak u očuvanju i zaštiti kulturnih dobara Hrvatska je napravila 2018. godine osnivanjem *Registra kulturnih dobara*²⁶ u kojemu je 9.457 kulturnih dobara upisanih na tri liste: *Listu zaštićenih kulturnih dobara, Listu kulturnih dobara od nacionalnog značenja i Listu preventivno zaštićenih dobara.* U sljedećem trogodišnjem razdoblju **Ministarstvo kulture i medija** obavezalo se uspostaviti novu informatičku platformu jedinstvenog *Informacijskog sustava kulturne baštine Republike Hrvatske (ISKB)* – kako bi se kulturna dobra iz Registra povezala s kulturnim dobrima koja se nalaze u raznim zbirkama Ministarstva kulture i ustanova uključenih u sustav zaštite, uz izradu *Geografskog informacijskog sustava (GIS)* kako bi se rješenja o registriranim kulturnim dobrima povezala sa zemljopisnom kartom i pripadajućom katastarskom česticom (*Geoportal*)²⁷.

Drugi veliki izazov pred Ministarstvom kulture (i jedan od pet posebnih ciljeva u *Strateškom planu Ministarstva kulture 2020.-2022.*) je uspostava kvalitetnijeg sustava zaštite i upravljanja kulturnim dobrima, s obzirom da su sada nadležnosti raznih dionika isprepletene, suradnja nedostatna, a uključenost pojedinih dionika poput gradova i općina je slaba. I ovdje se prate ciljevi i smjernice *Europske strategije za kulturnu baštinu* pa bi novi sustav upravljanja trebao počivati na integralnom pristupu *uzimajući u obzir tri komponente: društvene, gospodarsko teritorijalne i znanstveno edukativne u cilju participativnog upravljanja, održivog korištenja i podizanja svijesti zajednice edukacijom.* Svi ovi elementi sada su zanemareni jer je sustav *izrazito usmjeren na zaštitu, često i nauštrb drugih segmenata upravljanja kulturnim dobrima.* Razvoj muzejske djelatnosti, razvoj arhivske službe te dostupnost kulturne baštine u digitalnom okruženju preostala su tri posebna cilja *Strateškog plana.*

26 <https://min-kulture.gov.hr/izdvojeno/kulturna-bastina/registar-kulturnih-dobara-16371/16371>

27 <https://geoportal.dgu.hr/>

Na kraju, recimo i to da je **Hrvatska** jedna od 48 zemalja članica mreže *HEREIN (European Heritage Network)*²⁸ **Vijeća Europe**, koja prati promjene u zakonodavstvu i praksama očuvanja i promocije baštine te osigurava razmjenu informacija o kulturnoj baštini. Cilj projekta je ubrzanje provedbe projekata očuvanja baštine kako bi se poboljšala kvaliteta života građana i njihovo životno okruženje. Kao i kod *Europske strategije očuvanja baštine*, i projekt *HEREIN* naglašava da se s izazovima očuvanja baštine nijedna zemlja ne može sama nositi. Samo proširivanjem zajedničke svijesti, dosljednim provođenjem i usklađivanjem aktivnosti među državama – moguće je budućim generacijama ostaviti očuvanu kulturnu baštinu, koja će doprinijeti razvoju kvalitete života i hrvatskih građana te najbolje predstavljati hrvatsku kulturu u Europi i svijetu.

---

28 <https://www.coe.int/en/web/culture-and-heritage/herein-heritage-network>

4. SINOPSISI NASTALI NA RADIONICAMA

Radijska emisija

Online (Zoom), 7. listopada 2020.

Sinopsis radijske mozaične emisije

Naziv: Slušanje radija – najbolja epidemiološka mjera. Trajanje: 30'

STUDIO	TONSKE SNIMKE	TRAJANJE
JINGE UVODNI		15''
PRILOG: Kako smo u koroni otkrili kulturnjake u sebi	<p>U kući smo nekog sugrađanina/sugrađanke, dominiraju IT tonovi (sviranje, pjevanje, pranje suđa, mačke, psi, grebanje po kutijama...)</p> <p>TON sugrađanin: O tome kako se u zadnje vrijeme posvetio slikanju/pjevanju/crtanju/čitanju.</p> <p>OFF: Pitali smo i druge građane kako provode slobodno vrijeme, kojega sada mnogi imaju napretek.</p> <p>Anketa: Ljudi govore kako su se u pandemiji zbog dužeg boravka u kućama i viška slobodnog vremena posvetili kulturnim aktivnostima poput čitanja, gledanja filmova, slikanja, crtanja, pisanja, sviranja... Drugi su pretražili stare kutije, pronašli nekadašnje kolekcije markica, značaka i slično</p> <p>OFF: Vraćamo se u kuću sugrađanina, koji u zaključnoj izjavi promišlja povratak čitanju/slikanju/pjevanju/sviranju.</p> <p>TON sugrađanin: Autorefleksija kulturnih aktivnosti</p>	3'
BREAK - NAJAVA	<p>U vrijeme pandemije koronavirusa otkazana su mnoga kulturna događanja, što dovodi do promjena u kulturnim navikama građana: osim što se ljudi sami posvećuju umjetnosti, čitanju, pisanju... Kultura se sve više seli <i>online</i>, vrata kazališta, kina, muzeja... su ili zatvorena ili se događanja sele u vanjske prostore. Što rade djelatnici u kulturi, kako se prilagođavaju novonastalim okolnostima, kako dolaze do publike?</p>	30''

<p>PRILOG: Kako su se kulturni djelatnici prilagodili novim okolnostima</p>	<p>Lokalni kulturni djelatnik (kazalište, čitaonica, muzej...) već mjesecima radi u izazovnim okolnostima: mnoga događanja su otkazana, publike nema, izgleda kao da je kulturni život stao.</p> <p>TON kulturni djelatnik: O tome kako je pandemija utjecala na njen/njegov posao i kako sada taj posao izgleda.</p> <p>Kulturni djelatnik govori o izgledima i očekivanjima u narednim mjesecima.</p> <p>TON kulturni djelatnik: O tome kako boravak u zatvorenim prostorima zimi nije izgledan u vrijeme pandemije, a za većinu događanja vani će biti hladno. Ipak otkriva neke planove za događanja s manje publike i projekte za vanjska događanja (posebno u prosincu).</p> <p>OFF: No, mnogi građani izbjegavaju okupljanja bilo kakve vrste, pa čak i na otvorenom.</p> <p>TON kulturni djelatnik: Svjesni toga, dio sadržaja prebacili smo na internet, gdje ljudi mogu pogledati predstavu/nudimo besplatne elektroničke knjige/virtualni posjet muzeju... Sve je više <i>online</i> posjetitelja. Organiziramo <i>online</i> druženja, čitanje poezije i slično.</p> <p>OFF: Trebamo se naviknuti na „novo normalno“, a uz promjene u svakodnevnim navikama, treba mijenjati i pristup kulturi i kulturnim sadržajima.</p>	<p>2'</p>
<p>NAJAVA: Razgovor u studiju</p>	<p>O promjenama u kulturi, kulturnim događanjima i kulturnim navikama u doba pandemije građana pričamo s kulturnim antropologom Tomislavom Prstencem</p>	<p>15''</p>
<p>STUDIO: razgovor sa stručnjakom</p>	<p>TON Tomislav Prstenac: govori o utjecaju pandemije na kulturu, događanja i kulturne navike građana. Referira se na oba prethodna priloga, objašnjavajući kako su kroz povijest zabilježeni slični procesi, s tom razlikom što danas imamo internet i druge medije te možemo premostiti dio izgubljenog kulturnog doživljaja. Komentira i profesionalne izazove radnika u kulturi, načine njihove prilagodbe novonastalim okolnostima. Iznosi teze i zaključke o posljedicama ovih promjena na naše buduće kulturne navike. Naglašava važnost medijski posredovane kulture i radija kao medija</p>	<p>3'</p>
<p>NAJAVA GLAZBENOG BROJA</p>		<p>15''</p>
<p>GLAZBENI BROJ</p>	<p>Pjesma nastala u zadnjih pola godine, po izričaju se čuje da je vezana uz pandemiju</p>	<p>3'</p>
<p>JINGLE KRATKI</p>		<p>5''</p>
<p>STUDIO – ČITANAC</p>	<p>Statistika otkazanih kulturnih događanja u svijetu, zemlji te lokalno</p> <p>Statistika porasta <i>online</i> posjeta kulturnim stranicama i profilima na društvenim mrežama</p> <p>Statistika porasta vremena koje provodimo pred televizijom, gledanja filmova i serija, čitanja knjiga...</p>	<p>1'</p>

NAJAVA PRILOGA	<p>Najava priloga o tome kako je u doba pandemije došlo do pomaka u platformama za konzumaciju kulturnih sadržaja (<i>online</i> i drugi mediji) te o pomaku u temama: mnoge teme koje su se činile važnima prije korone sada su nezanimljive, a dominiraju teme vezane uz posljedice pandemije – neizvjesnost, strah, solidarnost, društvo kontrole, usamljenost, psihički poremećaji, anomija, odnos prema političkome</p>	30''
PRILOG	<p>OFF: <i>Metropolitan</i> je otkazao cijelu sezonu, a slično se događa mnogim kulturnim institucijama diljem svijeta</p> <p>TON Ana Janevksi, kustosica u MoMa-i: O tome kako je koronavirus pogodio New York, kako se to odražava na MoMa-u, kako su se organizirali, koliko je pao broj posjetitelja te porastao broj posjeta na njihovoj <i>online</i> platformi.</p> <p>OFF: Ni u Hrvatskoj nije puno drugačije.</p> <p>TON Ljubomir Kerekeš: o otkazanim predstavama, preživljavanju, novim načinima dolaska do publike</p> <p>OFF: Ni kod filmaša nije bajno: iako potražnja za filmovima i serijama raste, zbog koronavirusa su otkazana mnoga snimanja.</p> <p>TON Vanja Černjul, direktor fotografije i snimatelj (SAD): Govori o stanju filmske industrije, problemima s koronom. Govori i o pomaku u temama, u modi su filmovi i serije o virusima i drugim ugrozama.</p> <p>OFF: I MoMa-e se tematski prilagodila potrebi publike za egzistencijalnim temama</p> <p>TON Ana Janevski: o promjeni tema izložbi Kakva je budućnost kulture?</p> <p>TON Ljubomir Kerekeš: o planovima i projekcijama za 2021.</p> <p>TON Vanja Černjul: Svi se nadamo povratku na staro, no svjesni smo da se to možda nikada neće dogoditi. Kultura je uvijek preživljavala teška razdoblja, mijenjala se i prilagođavala. Dapače, uvijek se uspjela transformirati i sadržajno i u pogledu forme te iz nevolje izaći još bolja. Umjetnost se najviše i razvoja u kriznim vremenima jer tada propitujemo najdublje strahove i samoproklamirane istine.</p>	3'
STUDIO NAJAVA	<p>Pandemija je na poseban način pogodila djecu i mlade. Istražujemo kako mladi doživljavaju pandemiju, jesu li im se promijenile kulturne navike i kako</p>	15''

PRILOG	<p>Navodimo statistiku kulturnih navika mladih prije pandemije (koje ustanove su posjećivali, kakve su im kulturne navike – koncerti, kino, teatar, muzeji...)</p> <p>TON mladi: O tome čime su zamijenili koncerte, privatno se družu, <i>DJ-aju</i>...</p> <p>OFF: O strahu koji korona izaziva, neizvjesnoj budućnosti. Filmovi i serije koje gledaju</p> <p>TON mladi iz udruge u kulturi: Kako im kultura pomaže u premošćivanju egzistencijalne neizvjesnosti</p> <p>OFF: Jesu li se mladi sada zainteresirali za knjige?</p> <p>TON mladi: O tome kako su oni trajno digitalno usmjereni, ka videu, društvenim mrežama, igrama i slično. Rijetki su počeli čitati knjige</p> <p>O razvoju kreativnosti, <i>online</i> kulturnim druženjima</p> <p>TON mladi iz udruge u kulturi: O <i>online</i> i drugim aktivnostima, čitanu poezije <i>online</i>, koncertima i drugim nastupima koje zajedno prate preko weba i društvenih mreža</p>	2' 30"
GLAZBENI BROJ	Humoristična pjesma o/u koroni	3'
STUDIO ČITANAC	Mini vodič za besplatno <i>konzumiranje</i> kulturnih sadržaja Upućujemo slušatelje/ice na besplatne <i>web</i> adrese za gledanje predstava i filmova, <i>online</i> izložbe i drugo. Donosimo nekoliko najboljih kulturnih profila na <i>Instagramu</i> i <i>Facebooku</i> . Donosimo i <i>linkove</i> na humoristične sadržaje.	1' 30"
JINGLE DUGI		10"
STUDIO – RAZGOVOR SA STRUČNJAKOM	TON Tomislav Prstenac: Govori o promjenama u platformama za <i>konzumaciju</i> kulturnih sadržaja, o promjenama u temama u kulturi. Referira se na probleme mladih, način na koji oni <i>konzumiraju</i> kulturne sadržaje, predviđanja daljnjih trendova. Osvrće se na porast humorističnih sadržaja kao odgovor na neizvjesnost i tjeskobu koju izaziva pandemija, objašnjava ulogu i važnost humora u kulturi i našim životima. Time najavljuje zadnji prilog o humoru i kulturi	3'
PRILOG	<p>OFF: U doba korone humor je eksplodirao Prenosimo tonove internetskih klipova (Korona vizija; Skečevi – HNK, <i>Youtube</i>...)</p> <p>OFF: Povlačimo povijesne paralele o humoru u turobnim vremenima</p> <p>TON sociolog: o humoru u turobnim vremenima</p> <p>TON: čitanje poezije s <i>Facebooka</i> i drugih internetskih kanala</p> <p>TON sociolog: o važnosti humora</p> <p>Poručujemo da se treba što više smijati</p>	2' 30"
JINGLE KRATKI		5"
ODJAVA		15"

Serijal članaka na elektroničkoj publikaciji

Zagreb, 8. veljače 2020.

Sinopsis internetskog serijala

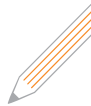
Tema: Mladi i kultura. Trajanje: 5 tjedana

Teme koje serijal obrađuje	Akteri	Opis pristupa i prijedlozi za podizanje kvalitete i inovativnosti	Prijedlozi za povećanje atraktivnosti serijala
Grafiti kao umjetnost	<ul style="list-style-type: none"> - Mladi crtači grafita - Nositelji odgojno-obrazovnih procesa - Reperi 	<ul style="list-style-type: none"> - Grafiti kao umjetnost - Grafiti kao digitalna umjetnost - Grafiti - vandalizam ili umjetnost? - Murali 	<ul style="list-style-type: none"> - Fotografije s instagrama <i>street art</i> umjetnosti - Video o tome kako se izrađuju grafiti (spretnost i brzina umjetnika)
Razgovor sa <i>straight edge</i> punkerom	<ul style="list-style-type: none"> - Pripadnik supkulture <i>straight edge</i> punka - Stariji klasični punker - Sociolog 	<ul style="list-style-type: none"> - Karakterističan jezik supkulture - Veganska ishrana - punk i zdrav život - Naglasak na glazbi, a ne na opijatima 	<ul style="list-style-type: none"> - Video isječki nastupa na koncertu - Podcast
Filozofski <i>caffe</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Studenti Filozofskog fakulteta - Studenti drugih humanističkih znanosti - Profesori - Publika - Organizatori 	<ul style="list-style-type: none"> - Naglasak na suvremenom diskursu - Svjetonazorska i ideološka pitanja - Prikazati strukturu publike 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Streaming (online caffe)</i> - Video isječak s događaja - Video prilog s događaja
Razgovor s mladim pjesnicima	<ul style="list-style-type: none"> - Mladi pjesnik - Književni kritičar - Urednik - Publika 	<ul style="list-style-type: none"> - Suvremene teme koje se protežu kroz poeziju - Angažirana poezija - Poezija na dijalektima - Promocija mladih pjesnika i način na koji dolaze do publike (društvene mreže, blogovi...) 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Streaming</i> uz sudjelovanje publike i mogućnost <i>online</i> postavljanja pitanja - Video isječki razgovora - Integracija u tekst (<i>embed</i>) profila i objava na društvenim mrežama mladih pjesnika
Interaktivna umjetnost	<ul style="list-style-type: none"> - Konceptualni umjetnici i <i>performeri</i> - Redatelji interaktivnih predstava - Povjesničari umjetnosti - Publika 	<ul style="list-style-type: none"> - Publika kao dio umjetničke izvedbe - Postmoderna umjetnička strujanja i inovativnost - Mladi govore o tome zašto su ove forme toliko popularne među njima 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Podcast</i> - Video isječak s relevantnog događaja

5. PRAKTIČNI SAVJETI ZA IZVJEŠTAVANJE O KULTURNOJ RAZNOLIKOSTI I BAŠTINI

PET SAVJETA ZA IZVJEŠTAVANJE O KULTURNOJ RAZNOLIKOSTI

1. Lokalni sadržaj najbolje odražava raznolikost

Uz javne medije, za poticanje kulturne raznolikosti od osobite su važnosti lokalni mediji. Lokalno generirani sadržaj predstavlja zdravi kontrapunkt dominantnom trendu masovne produkcije i distribucije sadržaja od gore prema dolje, od ekonomski i društveno snažnih grupa prema manje privilegiranim. Lokalni sadržaj najbolje odražava znanja i iskustva neke zajednice, što doprinosi očuvanju identiteta i društvenih veza među pripadnicima različitih zajednica i kultura, promovirajući lokalni kulturni izričaj i narječja.

2. Povežite se s različitim kulturnim zajednicama

Izvjestavanje o godišnjim kulturnim manifestacijama pojedinih zajednica nije dovoljno za kvalitetno praćenje njihova kulturnog života. Kako bi približili kulturnu raznolikost publici, potrebno je otići na mjesta gdje žive pripadnici različitih zajednica, razgovarati s običnim ljudima te se povezati s njima i na ljudskoj, a ne samo na profesionalnoj razini. To se odnosi i na *online* prostor i društvene medije. Povezivanjem s pripadnicima različitih zajednica dobit ćete uvid u širu kulturnu sliku zajednice te informacije o zanimljivim kulturnim pojavama i događajima, koji nisu poznati široj javnosti.

3. Promovirajte kulturnu raznolikost u što više tema

Nije dovoljno govoriti o kulturnoj raznolikosti samo kada izvještavamo o kulturi. Uključujte pripadnike različitih kulturnih zajednica i njihovu perspektivu i u izvještaje o fenomenima

”

koji odražavaju kulturnu raznolikost, poput biznisa, politike, provođenja slobodnog vremena, stila života, prehrane, brige o zdravlju. Zapišite se i istražite koliko domaće televizijske serije, stripovi, knjige, opere ili kazališne predstave daju prostora pripadnicima različitih kulturnih zajednica te koliko odražavaju kulturnu raznolikost našega društva.

4. Prepoznajte raznolikost unutar zajednica

Nijedna zajednica nije do kraja homogena i stoga nije dobro prikazivati zajednice kao monolitne. Prikažite (kulturne) razlike među njima i tretirajte te razlike kao bogatstvo pojedinih zajednica. Koristite pripadnike zajednica kao izvore – tako ćete najbolje prikazati slojevitou sliku ljudi u pojedinim zajednicama.

5. Postavite standarde uključivog jezika

Uključivi jezik je jezik u kojemu nema riječi, fraza ni tonova/naglasaka koji odražavaju predrasude, stereotipne ili diskriminatorne poglede na neku zajednicu. *Starci, hendikepirani, invalidi, pederi, dame, cure* (za žene starije od 18 godina) i slični pojmovi su patronizirajući ili uvredljivi. Izbjegavajte izričaj u kojemu je većinska zajednica „mi“, a svi drugi „oni“. Utvrdite jezične standarde za pripadnice i pripadnike homoseksualne zajednice i pojedinih etničkih manjina, ne izražavajte se uvijek u muškom rodu itd. Cijela redakcija treba biti upoznata sa standardima: educirajte se i postavljajte pitanja nadređenima te nadopunjujte kućne standarde uključivoga jezika. Počnite od interne komunikacije i preispitajte jezik koji vaša kuća koristi u mailovima i porukama. I marketinške poruke, kao i novinarski uraci, trebaju njegovati uključivi jezik.

ŠTO MEDIJI MOGU UČINITI ZA POTICANJE RAZNOLIKOSTI?

Unesite raznolikost u *mainstream*

Medijski programi i produkcije trebali bi imati za cilj promišljanje raznolikosti društva i promoviranje temeljnih prava i različitosti u svim oblicima. Mediji mogu učiniti mnogo za promicanje realnije slike skupina koje se suočavaju s diskriminacijom i dugoročnih pitanja kojima se bave.

Koristite sve platforme i formate

Sve medijske platforme i formati pogodni su za poticanje kulturne raznolikosti. Primjeri izvrsnosti postoje u svim vrstama medija i žanrovima produkcije. Kombiniranjem različitih platformi te preoblikovanjem postojećih priča mediji se mogu približiti različitim publikama.

Promovirajte nova, kvalitetna lica

Izradite vlastite adresare suradnika unutar grupa suočenih s diskriminacijom uz pomoć diskriminiranih zajednica i organizacija civilnog društva, koje vam mogu pomoći da identifikirate ljude iz ovih skupina kao pouzdane i stručne izvore informacije i mišljenja, kao i za pomoć u izradi programa. Mediji koji nastoje doprinijeti rješavanju pitanja raznolikosti trebaju aktivno doprijeti, pronaći i prenijeti glasove civilnog društva koji nemaju resurse da se istaknu pored impresivnih odjela odnosa s javnošću političkih organizacija, biznisa i drugih centara moći.

Pratite i podržite potražnju

Odgovorite na rastuću potražnju za višim standardima novinarstva i programom koji se povezuje s etičkim vrijednostima koje potiču društvenu koheziju i uključivanje. Identificirajte komercijalne mogućnosti za bolje pokrivanje ovih pitanja te za odražavanje sve raznolikijeg društva.

Proširite svoju publiku

Održavajte i razvijajte nove formate te koristite nove medije i tehnologije (osobito titlovanje i višejezične verzije) kako bi utjecali na novu generaciju medijske publike: osobe s oštećenjima sluha i vida, kao i etničke i kulturne manjine.

Pratite iznutra i provjeravajte izvana

Uspostavite unutarnje i vanjske strukture koje uključuju menadžere, novinare, urednike i sindikalne predstavnike u cilju preispitivanja kvalitete izvještavanja o raznolikosti, poticanja najboljih praksi i poboljšanja rada redakcije. Suradnja s

organizacijama civilnoga društva i medijima specijaliziranim za raznolikost mogu pomoći u jačanju neovisnosti pri praćenju raznolikosti i pridonijeti povećanju međukulturnog dijaloga. Intenzivno praćenje raznolikosti osobito je važno u kriznim razdobljima jer društva koja se osjećaju „ugroženima“ ignoriraju različitost ili još gore - koriste skupine koje se suočavaju s diskriminacijom kao žrtvene jarce.

Izvor: Prilagođeno prema Media4Diversity – Taking the Pulse of Diversity in the Media, Europska komisija, 2009., Luksemburg

SEдам SAVJETA ZA DIGITALNO PRIKAZIVANJE BAŠTINE

Iako su ovi savjeti namijenjeni kulturnom sektoru, iznimno su korisni i za novinare. Na poveznici izvora možete pronaći kvalitetne primjere za svaki od 7 savjeta.

1. Budite osobni

Osobne priče mogu oživjeti prošlost i pomoći ljudima da se povežu s poviješću na emocionalnoj razini. Pomozite ljudima da se zamisle u nečijoj koži. Uzmite u obzir ljudski značaj kulturnih artefakata i lokaliteta – tko ih je napravio i koristio te zašto. Pokažite osobnu strast za temu, ona je zarazna. Osvijestite posebni emocionalni utjecaj koji neki društveni ili kulturni kontekst može imati na pojedine grupe ljudi.

2. Budite neformalni, ali stručni

Ljudi žele učiti, ali korištenje stručnog jezika može ih udaljiti od učenja. Izbjegavajte stručni žargon i komplicirane pojmove, a ako ih morate koristiti onda objasnite one koji su najslabije poznati. Prilagodite izričaj publici. Sve dok je sadržaj informativno prikazan, format i ton vaše priče mogu biti eksperimentalni i razigrani.

3. Ispričajte skrivene priče

Tolika kulturna povijest ostaje neispričana. Kada ispričamo nešto dotad nepoznato, to snažno angažira publiku i stvara osjećaj zajedništva, identiteta i zajedničke povijesti. Prilikom

odabira tema razmislite tko nedostaje da slika bude potpunija i dajte glas nizu ljudi i zajednica. Digitalne platforme su odlične za prikazivanje teško dostupnih predmeta. Publika također može biti odličan izvor ideja i znanja: ostvarite online suradnju s njima dajući im glas kroz komentare o nekoj priči, koju onda možete opet obraditi kontaktirajući neke od tih ljudi.

4. Ilustrirajte glavne aspekte priče

Ključna snaga sektora kulturne baštine je bogatstvo vizualnih slika. Dugačke, napisane ili izgovorene priče, nisu najpogodnije za angažiranje publike. Razbijanje priče vizualnim ili audio materijalom može obogatiti iskustvo i dati vremena za razmišljanje. Ti formati ne moraju biti savršeni, no svakako unaprijed razmotrite kako vizualni i tekstualni sadržaj najbolje korespondiraju u pojedinoj priči. Važno je npr. znati ilustriraju li slike vašu priču ili su upravo one glavni fokus priče. Tome prilagodite format. Razmislite i kakve su preferencije vaše publike – privlače li ih povijesne fotografije ili ilustracije, gifovi i meme?

5. Neka priče imaju putokaze

U digitalnom pripovijedanju - osobito na složenim ili eksperimentalnim platformama - bitna je jasna narativna struktura. Najbolje priče vode ljude na jasno putovanje. Neka navigacija bude jednostavna, tako da posjetitelj uvijek zna gdje se nalazi. Podnaslovi, numerirani dijelovi teksta i jasno označene poveznice su neke od mogućnosti. Ako se radi o složenoj platformi i priči, možete dodati uvodne napomene publici o tome što ih čeka i kako navigirati stranicom.

6. Budite konkretni

I specifične teme mogu privući široku publiku. Počnite od detalja koji je u središtu vaše priče, a zatim prijedite na širu sliku. Osobne priče i dobro odabrane slike mogu vam pomoći zadržati fokus: postoji li određena slika, karakter ili događaj koji emocionalno nosi priču? – počnite s tim i vraćajte se na to kroz priču. Stavite naglasak na važne detalje – ako je priča

kronološka, posvetite više pažnje ključnim događajima; ako je tematska, dajte primjere za svaku temu.

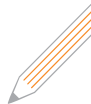
7. Evocirajte

Priče o kulturnoj povijesti trebaju se temeljiti na činjenicama, ali činjenice ne moraju biti *suhe*. Nemojte se bojati koristiti poetske, opisne i evocirajuće slike i pristupe te pozvati gledatelja da se postavi unutar scene. Ipak izbjegavajte kičast ili previše komplicirani jezik – evocirajuće ne mora značiti komplicirano. Ako možete, dočarajte nešto zvukom, videom ili ilustracijom, a ako ne, opišite to.

Izvor: 7 digital storytelling tips for the cultural heritage sector, European Task Force, 2021. <https://medium.com/digital-storytelling-festival/7-digital-storytelling-tips-for-the-cultural-heritage-sector-8e701a439dd6>

6. POPIS RELEVANTNIH TEMA NASTALIH NA RADIONICAMA

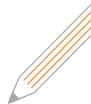

- Mladi u kulturi
- Mladi u folklornim društvima i korištenje društvenih mreža
- Suvremena manjinska kultura
- Branitelji i kultura
- Kultura kao psihoterapija
- Kulturna razmjena
- Kulturna kritika
- Smrt i kultura te kultura smrti
- Dokolica, rad i apsurd
- Kultura kroz povijest (i povijest)
- Povijest baletne papučice
- Predrasude: baletani su *gay*, glumci su alkoholičari
- Kultura traća
- Kultura u obrazovanju
- Kultura i kulturni iskoraci u ruralnim i manjim sredinama
- Kultura i europski fondovi
- Neriješena autorska prava (bunkeriranje)
- Krivotvorenje umjetnina
- Kultura i suočavanje s prošlošću
- Kultura i Europa
- Kultura, turizam, ekonomija
- Rijeka 2020
- Kultura kao generator promjene
- Lutkarstvo (duga tradicija)
- Digitalni kulturni sadržaji
- Dizajn
- Dostupnost kulture
- Kultura i internet

- Strategija izvoza kulture
- Kultura ophođenja
- Kultura komunikacije
- Instagram kao promotor i negator kulture
- Kultura pripada svima (OSI - osobe s invaliditetom)
- Festival prava djece
- Tabui u kulturi
- Cenzura u kulturi
- Što je danas provokativno?
- Sudioničko upravljanje u kulturi
- Kultura i estrada
- Prava umjetnika (mirovina)
- Samostalni umjetnici i njihova prava
- Kako žive umjetnici?
- Umjetnik kao brend
- Industrijska i vojna baština
- Dvorci
- Arhitektura (kultura prostora)
- Baština i globalno zatopljenje
- (Priljavi) kapital i kultura
- (Kulturna) svakodnevnica
- Lokalna glazba i instrumenti; etno glazba
- Folklor
- Ples
- Viteške igre
- Kultura pravljenja piva i vina
- Lokalni govor i narječja
- Tabu teme kao takve
- Kako se pristupa kulturi u školskim udžbenicima
- Groblja
- Grafiti

- *Hoodica* – supkulture danas
- Umjetničke intervencije u javnim prostorima
- Crkve kao mjesta okupljanja vs. trgovački centri kao mjesta okupljanja
- Arheološka nalazišta – što nam govore
- Suhozid
- Vela špilja na Korčuli (kraljica Elizabeta pokazala interes)
- Špilja Vindija
- KUD-ovi
- Trakošćan, grofovi
- Muzej lažnih vijesti
- Fotografija
- Humor, humoreska, parodija
- Poezija
- Korona i povratak kulturi (slikanje doma, sviranje, čitanje, gledanje filmova i predstava)
- Gastro kultura
- Suvremenost: ex-Jugoslavija i Hrvatska danas
- Jadran Marinković – što je nekad značilo biti radijska zvijezda
- Trta-Mrta i druge kultne radijske emisije
- Sudionici Novoga vala

7. POPIS RELEVANTNIH INSTITUCIJA I OSOBA

INSTITUCIJE I OSOBE RELEVANTNE ZA IZVJEŠTAVANJE OPĆENITO

HRVATSKI SABOR

Trg sv. Marka 6, Zagreb
www.sabor.hr
Tel: 01/4569 222
e-mail: mediji@sabor.hr

ODBORI

sabor.hr/hr/radna-tijela/odbori-i-povjerenstva

Odbor za obitelj, mlade i sport

Tel: 01/45 69 780
e-mail: odboms@sabor.hr
Predsjednica: dr. sc. Vesna Vučemilović

Odbor za rad, mirovinski sustav i socijalno partnerstvo

Tel: 01/4569 588
e-mail: rad@sabor.hr
Predsjednik: Davorko Vidović

Odbor za zdravstvo i socijalnu politiku

Tel: 01/4569 453
e-mail: odb.zdravstvo@sabor.hr
Predsjednica: Renata Sabljar-Dračevac

Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu

Tel: 01/45 69 488
e-mail: odborozk@sabor.hr
Predsjednica: doc. dr. sc. Vesna Bedeković

Odbor za regionalni razvoj i fondove Europske unije

Tel: 01/4569 417
e-mail: regionalni@sabor.hr
Predsjednica: Marko Pavić

Odbor za informiranje, informatizaciju i medije

Tel: 01/4569 511
e-mail: odbor.informiranje@sabor.hr
Predsjednica: Natalija Martinčević

Odbor za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu

Tel: 01/4569 500
e-mail: odblirs@sabor.hr
Predsjednik: Ivan Penava

Odbor za ravnopravnost spolova

Tel: 01/6303 557
e-mail: ravnopravnost@sabor.hr
Predsjednica: Marija Selak Raspuđić

Odbor za ratne veterane

Tel: 01/4569 520
e-mail: odbrv@sabor.hr
Predsjednik: Josip Đakić

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Trg svetog Marka 2, Zagreb

<https://vlada.gov.hr>

Tel: 01/4569 239

e-mail: press@vlada.hr

MINISTARSTVA

<https://gov.hr/ministarstva-i-drzavna-tijela/58>

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

Ulica grada Vukovara 78, Zagreb

<https://mrosp.gov.hr>

e-mail: javnost@mrms.hr

Ministar: Josip Aladrović

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Miramarska cesta 22, Zagreb

<https://razvoj.gov.hr>

Tel: 01/6400 600

e-mail: press@mrrfeu.hr

Ministrica: Nataša Tramišak, mag. iur.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Donje Svetice 38, Zagreb

<https://mzo.gov.hr>

Tel: 01/4569 000

e-mail: uzoj@mzo.hr

Ministar: prof. dr. sc. Radovan Fuchs

Ministarstvo zdravstva

Ksaver 200a, Zagreb

<https://zdravlje.gov.hr>

Tel: 01/46 07 555

e-mail: glasnogovornik@miz.hr

Ministar: izv. prof. dr. sc. Vili Beroš, dr. med.

Ministarstvo hrvatskih branitelja

Trg Nevenke Topalušić 1, Zagreb

<https://branitelji.gov.hr>

Tel: 01/2308 888

e-mail: press@branitelji.hr

Ministar: Tomo Medved

Ministarstvo kulture i medija

Runjaninova 2, Zagreb
<https://min-kulture.gov.hr>
Tel: 01/4866 200
e-mail: press@min-kulture.hr
Ministrica: dr. sc. Nina Obuljen Koržinek

Ministarstvo pravosuđa i uprave

Ulica grada Vukovara 49; Maksimirska 63, Zagreb
<https://uprava.gov.hr>
Tel: 01/3714 000
e-mail: glasnogovornik@pravosudje.hr
e-mail: mediji@uprava.hr
Ministar: dr. sc. Ivan Malenica

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

Radnička cesta 80; Ulica grada Vukovara 78, Zagreb
<https://gospodarstvo.gov.hr>
Tel: 01/3717-111 (Radnička cesta 80)
Tel: 01/6106-111 (Ulica grada Vukovara 78)
e-mail: javnost@mingor.hr
e-mail: press@mingor.hr
Ministar: dr. sc. Tomislav Ćorić

Ministarstvo financija

Katančićeva 5, Zagreb
<https://mfin.gov.hr>
Tel: 01/4591 333
e-mail: glasnogovornica@mfin.hr
Ministar: dr. sc. Zdravko Marić

Ministarstvo obrane

Trg kralja Petra Krešimira IV br.1, Zagreb
<https://morh.gov.hr>
Tel: 01/4567-111
e-mail: infor@morh.hr
Ministar: dr. sc. Mario Banožić

Ministarstvo turizma i sporta

Prisavlje 14, Zagreb
<https://mint.gov.hr>
Tel: 01/6169 111
e-mail: press@mints.hr
Ministrica: dr. sc. Nikolina Brnjac

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

Prisavlje 14, Zagreb
<https://mmpi.gov.hr>
Tel. 01 3784 594
e-mail: press@mmpi.hr
Ministar: Oleg Butković, dipl. ing.

Ministarstvo poljoprivrede

Ulica grada Vukovara 78, Zagreb
<https://poljoprivreda.gov.hr>
Tel: 01/6106-760
e-mail: glasnogovornik@mps.hr
Ministrica: mr. sc. Marija Vučković

Ministarstvo unutarnjih poslova RH

Ulica grada Vukovara 33, Zagreb
<https://mup.gov.hr>
Tel: 01/6122 111
e-mail: press@mup.hr
Ministar: dr. sc. Davor Božinović

Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine

Ulica Republike Austrije 20, Zagreb
<https://mgipu.gov.hr>
Tel: 01/3782 444
e-mail: press@mpgi.hr
Ministar: Darko Horvat

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Trg N.Š. Zrinskog 7-8, Zagreb
<https://mvep.hr>
Tel: 01/4597 704
e-mail: glasnogovornik@mvep.hr
Ministar: dr. sc. Gordan Grlić Radman

UREDI VLADE

Ured za ravnopravnost spolova

Mesnička 23, Zagreb
<https://ravnopravnost.gov.hr>
Tel: 01/6303 090
e-mail: ured.ravnopravnost@urs.vlada.hr
Ravnateljica: mr. sc. Helena Štimac Radin

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Mesnička 23, Zagreb
<https://ljudskaprava.gov.hr>
Tel: 01/4569 358
e-mail: ured@uljppnm.vlada.hr
Ravnatelj: Alen Tahiri, univ. spec. pol.

Ured za udruge

Opatička 4, Zagreb
<https://udruge.gov.hr>
Tel: 01/4599 810
e-mail: info@udruge.vlada.hr
Ravnateljica: Helena Beus

DRUGA DRŽAVNA TIJELA

Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva

Ivana Lučića 8, Zagreb
<https://rdd.gov.hr>
Tel: 01/4400-840
e-mail: press@rdd.hr
Državni tajnik: Bernard Gršić

Državni zavod za statistiku

Ilica 3, Zagreb
<https://dzs.hr>
Tel: 01/4806 111
e-mail: press@dzs.hr
Ravnateljica: Lidija Brković

OSTALA TIJELA JAVNE VLASTI

<http://tjv.pristupinfo.hr>

Agencija za elektroničke medije

Jagićeva 31, Zagreb

www.aem.hr

Tel: 01/488 2610

e-mail: info@aem.hr

Odnosi s javnošću: Sanja Pančić

e-mail: sanja.pancic@aem.hr

Tel: 01/488 2768

Ravnatelj: Josip Popovac

Agencija za odgoj i obrazovanje

Donje Svetice 38, Zagreb

www.azoo.hr

Tel: 01/2785 004

Ravnateljica: Dubravka Brezak Stamać

Podružnica Rijeka

Trpimirova 6, Rijeka

Tel: 051/320 381

Predstojnik: Tomislav Tomašić

e-mail: podruznica.rijeka@azoo.hr

Podružnica Osijek

Strossmayerova 6/1, Osijek

Tel: 031/284 900

Predstojnica: Luja Zamečnik

e-mail : luja.zamecnik@azoo.hr

Podružnica Split

Tolstojeva 32, Split

Tel: 021/340 999

Predstojnik: Vlade Matas

e-mail: vlade.matas@azoo.hr

Agencija za mobilnost i programe Europske unije

Frankopanska 26, Zagreb

www.mobilnost.hr

Tel: 01/5556 498

e-mail: info@mobilnost.hr

Ravnateljica: Antonija Gladović

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Garićgradska 18, Zagreb
www.asoo.hr
Tel: 01/6274 666
e-mail: defco@asoo.hr
Ravnatelj: Mile Živčić
e-mail: ured@asoo.hr

Agencija za znanost i visoko obrazovanje – AZVO

Ul. Donje Svetice 38 /5, Zagreb
www.azvo.hr
Tel: 01/6274 800
e-mail: javnost@azvo.hr
Ravnateljica: Jasmina Havranek
e-mail: ured@azvo.hr

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

Tvrtkova 5, Zagreb
www.mirovinsko.hr
Tel: 01/4595-500
e-mail: zagreb@mirovinsko.hr
Ravnatelj: Krešimir Maurac

Hrvatski zavod za zapošljavanje

Savska cesta 64, Zagreb
www.hzz.hr
Tel: 01/6126 000
e-mail: press@hzz.hr
Ravnatelj: Ante Lončar
e-mail: ravnatelj@hzz.hr

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje

Margaretska 3, Zagreb
www.hzzo.hr
e-mail: info@hzzo.hr
e-mail: glasnogovornik@hzzo.hr
Ravnatelj: Lucian Vukelić, dr.med.spec.

NOVINARSKE ORGANIZACIJE

Hrvatsko novinarsko društvo

Perkovčeva 2, Zagreb
www.hnd.hr
Tel: 01/4828 333
e-mail: hnd@hnd.hr
Predsjednik: Hrvoje Zovko
e-mail: hzovko@hnd.hr

Sindikata novinara Hrvatske

Perkovčeva 2, Zagreb
www.snh.hr
Tel: 01/48 26 104
e-mail: sinoh@hnd.hr
Predsjednica: Maja Sever

SINDIKALNE SREDIŠNJICE

Savez samostalnih sindikata Hrvatske

Trg kralja Petra Krešimira IV. 2, Zagreb
www.sssh.hr
Tel: 01/4655 013
e-mail: sssh@sssh.hr
Predsjednik: Mladen Novosel
e-mail: ured.predsjednika@sssh.hr

Nezavisni hrvatski sindikati

Trg Francuske Republike 9/V, Zagreb
www.nhs.hr
Tel: 01/3908 620
e-mail: nhs@nhs.hr
Predsjednik: Krešimir Sever

Matica hrvatskih sindikata

Trg Republike Hrvatske 4, Zagreb
www.matica-sindikata.hr
Tel: 01/4882 335
e-mail: tajnistvo@matica-sindikata.hr
Predsjednik: Vilim Ribić

FAKULTETI

Fakultet političkih znanosti

Lepušićeva 6, Zagreb
www.fpzg.unizg.hr
Tel: 01/4642 000
e-mail: dekanat@fpzg.hr
Dekan: izv. prof. dr. sc. Andrija Henjak

Filozofski fakultet Zagreb

Ivana Lučića 3, Zagreb
www.ffzg.unizg.hr
Tel: 01/4092 005
e-mail: porta@ffzg.hr
Dekan: izv. prof. dr. sc. Domagoj Tončić
e-mail: dekan@ffzg.hr

Filozofski fakultet Rijeka

Sveučilišna avenija 4, Rijeka
www.ffri.uniri.hr
Tel: 051/265 600
e-mail: webmaster@ffri.hr
Dekan: izv. prof. dr. sc. Aleksandar Mijatović
e-mail: aleksandar.mijatovic@uniri.hr

Filozofski fakultet Osijek

Lorenza Jägera 9, Osijek
www.ffos.unios.hr
Tel: 031/211 400
e-mail: helpdesk@knjiga.ffos.hr
Dekan: izv. prof. dr. sc. Ivan Trojan

Filozofski fakultet Pula

Ronjgova 1, Pula
www.ffpu.unipu.hr
Tel: 052/377 504
e-mail: ffpu-ured@unipu.hr
Dekanica: prof. dr. sc. Lina Pliško
e-mail: lina.plisko@unipu.hr

Filozofski fakultet Split

Poljička cesta 35, Split
www.ffst.unist.hr
Tel: 021/329 284
e-mail: dekanat@ffst.hr
Dekanica: izv. prof. dr. sc. Gloria Vickov

Fakultet hrvatskih studija

Borongajska cesta 83d, Zagreb
www.hrstud.unizg.hr
Tel: 01/2457 600
e-mail: dekanov.ured@hrstud.hr
Dekan: izv. prof. dr. sc. Ivo Džinić
e-mail: idzinic@hrstud.hr

Fakultet organizacije i informatike

Pavlinska 2, Varaždin
www.foi.unizg.hr
Tel: 042/390 804
e-mail: pr@foi.unizg.hr
Dekanica: prof. dr. sc. Nina Begičević Redep
e-mail: nina.begicevic@foi.unizg.hr

Učiteljski fakultet Zagreb

www.ufzg.unizg.hr
Središnjica u Zagrebu
Savska cesta 77
Tel: 01/6327 300
e-mail: dekanat@ufzg.unizg.hr

Odsjek u Čakovcu

Dr. Ante Starčevića 55
Tel. 040/370 000
e-mail: dekanat@ufzg.unizg.hr

Odsjek u Petrinji

Trg Matice hrvatske 12
Tel: 044/551 311
e-mail: dekanat@ufzg.unizg.hr
Dekan: prof. dr. sc. Siniša Opić

Učiteljski fakultet Rijeka

Sveučilišna avenija 6, Rijeka
www.ufri.uniri.hr
Tel: 051/265 800
e-mail: dekanat-ufri@ufri.uniri.hr
Dekanica: prof. dr. sc. Lidija Vujičić
e-mail: lidija.vujicic@uniri.hr

POTICANJE KULTURNE RAZNOLIKOSTI I NJEGOVANJE BAŠTINE

Akademija dramske umjetnosti

Trg Republike Hrvatske 5, Zagreb
www.adu.unizg.hr
Tel: 01/4828 506
e-mail: dekanat@adu.hr
Dekan: izv. prof. art. Davor Švaić
e-mail: davor.svaic@gmail.com

Akademija likovnih umjetnosti

Ilica 85, Zagreb
www.alu.unizg.hr
Tel. 01/3777 300
e-mail: alu@alu.unizg.hr

Nastavnički odsjek

Jabukovac 10
Tel. 01/4834 481

Odsjek za konzerviranje i restauriranje umjetnina

Zamenhoffova 14
Tel. 01/4821 138

Odsjek za animirani film i nove medije

Zagorska 16
Tel. 01/3643 447
Dekan: izv. prof. art. Tomislav Buntak

Akademija primijenjenih umjetnosti

Ulica Slavka Krautzeka 83, Rijeka
www.apuri.hr
Tel: 051/228 880
e-mail: dekanat@apuri.hr
Dekanica: red. prof. mr. art. Letricija Linardić

Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

Ulica Kralja Petra Svačića 1/F, Osijek
www.uaos.unios.hr
Tel: 031/253 333
e-mail: aukos@aukos.hr
Dekanica: prof. dr. sc. Helena Sablić Tomić
e-mail: hst@aukos.hr

Arhitektonski fakultet

Fra Andrije Kačića Miošića 26, Zagreb
www.arhitekt.hr
Tel: 01/4639 222
e-mail: dekan@arhitekt.hr
Dekan: dr. sc. Bojan Baletić
e-mail: bbaletic@arhitekt.hr

Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije

Matice hrvatske 15, Split
www.gradst.unist.hr
Tel: 021/303 333
e-mail: info@gradst.hr
Dekan: izv. prof. dr. sc. Nikša Jajac

Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet

Borongajska cesta 83f, Zagreb
www.erf.unizg.hr
Tel: 01/2457 500
Dekan: izv. prof. dr. sc. Ante Bilić Prcić
e-mail: dekan@erf.unizg.hr

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

Cara Hadrijana 10, Osijek
www.foozos.hr
Tel: 031/321 700
e-mail: helpdesk@foozos.hr
Dekan: prof. dr. sc. Damir Matanović
e-mail: dmatanovic@foozos.hr

Grafički fakultet

Getaldičeva 2, Zagreb
www.grf.unizg.hr
Tel: 01/2371 080
e-mail: info@grf.hr
Dekan: prof. dr. sc. Nikola Mrvac

Muzička akademija Zagreb

Trg Republike Hrvatske 12, Zagreb
www.muza.unizg.hr
Tel: 01/4810 200
Dekan: prof. art. Igor Lešnik
e-mail: dekan@muza.hr

Sveučilište Sjever

Trg dr. Žarka Dolinara 1, Koprivnica
www.unin.hr
e-mail: info@unin.hr

Studentska služba - Sveučilišni centar Varaždin

Tel: 042/493 312
E-mail: referada.vz@unin.hr

Studentska služba - Sveučilišni centar Koprivnica

Tel: 048/499 909

E-mail: referada.kc1@unin.hr

Rektor: prof. dr.sc. Marin Milković

e-mail: rektor@unin.hr

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Zagrebačka 30, Pula

www.unipu.hr

Tel: 052/377 000

e-mail: ured@unipu.hr

Rektor: prof. dr. sc. Marinko Škare

e-mail: marinko.skare@unipu.hr

Sveučilište u Dubrovniku

Branitelja Dubrovnika 29, Dubrovnik

www.unidu.hr

Tel: 020/445 786

e-mail: ured@unidu.hr

Rektor: prof. dr. dc. Nikša Burum

e-mail: niksa.burum@unidu.hr

Sveučilište u Zadru

Ulica Mihovila Pavlinovića 1, Zadar

www.unizd.hr

Tel: 023/200 555

e-mail: info@unizd.hr

Rektorica: prof. dr. sc. Dijana Vican

e-mail: rektorica@unizd.hr

Edward Bernays Visoka škola za komunikacijski menadžment

Ratkajev prolaz 8, Zagreb

www.bernays.hr

Tel: 01/5551 212

e-mail: info@bernays.hr

Dekan: doc. dr. sc. Damir Jugo

e-mail: damir.jugo@bernays.hr

Hrvatsko katoličko sveučilište, Zagreb

Ilica 242, Zagreb

www.unicath.hr

Tel: 01/3706 600

e-mail: info@unicath.hr

Rektor: dr. sc. Željko Tanjić

e-mail: rektorat@unicath.hr

Libertas Međunarodno sveučilište, Zagreb

Trg J. F. Kennedy 6b, Zagreb
www.libertas.hr
Tel: 01/5633 101
e-mail: asamodol@libertas.hr
Rektor: prof. dr. sc. Ivo Andrižanić

Veleučilište VERN

Palmotićeve ulica 82/1, Zagreb
www.vern.hr
Tel: 01/4881 820
e-mail: vuv@vern.hr
Dekan prof. dr. sc. Vlatko Cvrtila

OSTALE INSTITUCIJE I ORGANIZACIJE

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Rockefellerova 7, Zagreb
www.hzjz.hr
Tel: 01/4863 222
e-mail: info@hzjz.hr
Ravnatelj: doc. dr. sc. Krunoslav Capak, prim. dr. med.
e-mail: ravnateljstvo@hzjz.hr

Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa

Ulica kneza Mislava 11/3, Zagreb
www.sukobinteresa.hr
Telefon: 01/55 59 527
e-mail: info@sukobinteresa.hr
Glasnogovornica: Martina Jurišić
Tel: 01/55 59 509
e-mail: martina.jurisc@sukobinteresa.hr
Predsjednica: Nataša Novaković

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva

Štrigina 1a, Zagreb
www.zaklada.civilnodrustvo.hr
Tel: 01/23399 100
e-mail: zaklada@civilnodrustvo.hr
Predsjednik: prof. dr. sc. Dražen Vikić-Topić

Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva

Riva 8, Pula
www.civilnodrustvo-istra.hr
Tel: 052 /212-938
e-mail: zaklada@civilnodrustvo-istra.hr

Solidarna – Zaklada za ljudska prava i solidarnost

Trg kralja P. Krešimira IV 2, Zagreb
www.solidarna.hr
Tel: +385 1 5544 722
e-mail: info@solidarna.hr
Upraviteljica: Marina Škrabalo

Institut za društvena istraživanja u Zagrebu

Amruševa 11/II, Zagreb
www.idi.hr
Tel: 01/4810 264
e-mail: idiz@idi.hr
Ravnatelj: dr. sc. Boris Jokić
e-mail: boris@idi.hr

Centar za istraživanje i razvoj obrazovanja / CIRO

Frankopanska 22/I
Tel: 01/4883 551
e-mail: ciro@idi.hr

Centar za omladinska i rodna istraživanja / CORI

Frankopanska 22/I
Tel: 01/4828 909
e-mail: cori@idi.hr

Hrvatska gospodarska komora

Roosveltov trg 2, Zagreb
www.hgk.hr
Služba za komunikacije i odnose s javnošću
Tel: 01/ 4561 561
e-mail: osj@hgk.hr
Predsjednik: dr. sc. Luka Barilović
Tel: 01/456 1713
e-mail: predsjednik@hgk.hr

Hrvatska udruga poslodavaca

Radnička cesta 37a, Zagreb

www.hup.hr

Tel: 01/48 97 555

e-mail: press@hup.hr

Predsjednik: Mihael Furjan

Hrvatska obrtnička komora

Ilica 49/II, Zagreb

www.hok.hr

Tel: 01/4806 666

e-mail: hok@hok.hr

Predsjednik: Dragutin Ranogajec

ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA I PRISTUP INFORMACIJAMA

Pravobranitelj za djecu

Teslina 10, Zagreb

www.dijete.hr

Za medije: <http://dijete.hr/press/>

Tel: 01/4929 669

e-mail: info@dijete.hr

Pravobraniteljica: Helenca Pirnat Dragičević, dipl. iur.

Pravobranitelj za ravnopravnost spolova

Preobraženska 4/1, Zagreb

www.prs.hr

Tel: 01/4848 100

e-mail: ravnopravnost@prs.hr

Pravobraniteljica: Višnja Ljubičić, dipl.iur

Pučki pravobranitelj

Savska cesta 41/3, Zagreb

www.ombudsman.hr

Tel: 01/4851 855

e-mail: ana.tretinjak@ombudsman.hr

Pravobraniteljica: Tena Šimunović Einwalter

e-mail: info@ombudsman.hr

Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom

Savska cesta 41/3, Zagreb

www.posi.hr

Tel: 01/6102 170

e-mail: ured@posi.hr

Pravobraniteljica: Anka Slonjšak, dipl. oec.

POTICANJE KULTURNE RAZNOLIKOSTI I NJEGOVANJE BAŠTINE

Povjerenik za informiranje

Trg žrtava fašizma 3, Zagreb
www.pristupinfo.hr
Tel: 01/2099 100
e-mail: ppi@pristupinfo.hr
Službenica za informiranje: Lucija Jadrijević
e-mail: szi@pristupinfo.hr
Tel: 01/2099 105
Povjerenica: Ina Volmut
e-mail: ina.volmut@pristupinfo.hr

UDRUGE

Plavi telefon

Ilica 36, Zagreb
www.plavi-telefon.hr
Tel: 01/4833 888
e-mail: info@plavi-telefon.hr
Predsjednik: Miroslav Vučenović

Udruga B.a.B.e.

Selska cesta 112a, Zagreb
www.babe.hr
Tel: 01/4663 666
e-mail: babe@babe.hr
Koordinatorica: Zdravka Sadžakov

GONG

Vodnikova 4, Zagreb
www.gong.hr
Tel: 01/4825 444
e-mail: gong@gong.hr
Izvršna direktorica: Oriana Ivković Novokmet

Udruga za ljudska prava i građansku participaciju PaRiter

Blaža Palića 2, Rijeka
www.pariter.hr
Tel: 095/3935 611
e-mail: udruga@pariter.hr

Ženska udruga "IZVOR"

Vlatka Mačeka 20, Tenja
www.zenska-udruga-izvor.hr
Tel: 031/290 433
E-mail: zenska.udruga.izvor@gmail.com

Ženska soba

Maksimirska cesta 51 A, Zagreb

<http://zenskasoba.hr>

Tel: 01/ 611 9174

e-mail: zenska.soba@zenskasoba.hr

Koordinatorica: dr. sc. Maja Mamula

Kuća ljudskih prava Zagreb

Selska cesta 112c, Zagreb

www.kucaljudskihprava.hr

Tel: 01/551 3395

e-mail: kontakt@kucaljudskihprava.hr

Programski direktor: Ivan Novosel

Nansen dijalog centar Osijek

Cvijetkova 32, Osijek

www.ndcosijek.hr

Tel: 031/494 257

e-mail: ndcosijek@nansen-dialogue.net

Udruga "UMKI"

Kružna 8, Rijeka

www.umki.hr

tel. 051/320-777

e-mail: umki@umki.hr

Predsjednica: Dijana Liverić

Udruga za razvoj civilnog društva

Blaža Polića 2/IV, Rijeka

www.smart.hr

Telefon: 051 332 750

e-mail: smart@smart.hr

Lezbijska organizacija Rijeka "LORI"

Janeza Trdine 7/IV, Rijeka

www.lori.hr

Tel: 051/212 186

e-mail: loricure@yahoo.com

Udruga Domine

Bosanska 4, Split

www.domine.hr

Tel: 021/537 272

e-mail: domine@domine.hr

Predsjednica: Mirjana Kučer

Hrvatska udruga poslovnih žena "Krug"

Ilica 5, Zagreb
www.krug.com.hr
Tel: 091/335 9355
e-mail: udruga.posl.zena.krug@gmail.com
Predsjednica: Dragica Jerkov

Udruga za zaštitu obitelji – Rijeka U.Z.O.R.

Blaža Polića 2, Rijeka
www.udruga-uzor-rijeka.hr
Tel. 051/321-130
e-mail: uzor@udruga-uzor-rijeka.hr

Hrvatsko debatno društvo

Petra Berislavića 16, Zagreb
www.hdd.hr
Tel: 01/8895 880
e-mail: hdd@hdd.hr
Predsjednik udruge: Bojan Marjanović

UNICEF u Hrvatskoj

Radnička cesta 41/7, Zagreb
www.unicef.hr
Tel: 01/2442 660
e-mail: info@unicef.hr

Volonterski centar Osijek

Ulica Stjepana Radića 16, Osijek
www.vcos.hr
Tel: 031/211 306
e-mail: info@vcos.hr
Predsjednica UO-a: Sandra Jakelić

Volonterski centar Zagreb

Ilica 29, Zagreb
www.vcz.hr
Tel: 01/3013 058
e-mail: informirajse@vcz.hr
Izvršna direktorica: Nina Butić Ivanković

Udruga mladih "Mladi u EU" Šibenik

Prilaz tvornici 41, Šibenik
www.mladi-eu.hr
Tel: 022/212 834
e-mail: info@mladi-eu.hr
Predsjednik: Martin Mrša

Proni – Centar za socijalno podučavanje

Kralja Zvonimira 15, Osijek

www.proni.hr

Tel: 031/207-428

e-mail: osijek@pronih.hr

Vukovar

204. Vukovarske brigade br. 43

Tel: 032/441-612

e-mail: vukovar@pronih.hr

Sisak

Ljudevita Gaja 2A.

Tel: 044/880-826

e-mail: sisak@pronih.hr

Pirovac

Don Balda Vijalića 11

Tel: 022/466-709

e-mail: pirovac@pronih.hr

Predsjednica UO-a: Snježana Barabaš-Seršić

FadeIN

Nova Ves 18, Zagreb

www.fadein.hr

Tel: 01/466 7815

e-mail: office@fadein.hr

Predsjednica: Željka Kovačević

Udruga akademskih građana i studenata "Academico"

Mijata Stojanovića 5, Slavonski Brod

www.academico.hr

e-mail: academico.brod@gmail.com

Predsjednik UO-a: Igor Nikičić

INSTITUCIJE I OSOBE RELEVANTNE ZA IZVJEŠTAVANJE O KULTURI I BAŠTINI

Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu

Trg Republike Hrvatske 15, Zagreb

www.hnk.hr

Tel: 01/4888 488

e-mail: pr@hnk.hr

Intendantica: Dubravka Vrgoč

Hrvatsko narodno kazalište Ivana Pl. Zajca Rijeka

Verdijeva bb, Rijeka

www.hnk-zajc.hr

Tel: 051/355 900

e-mail: zajc@hnk-zajc.hr

Intendant: dr. sc. Marin Blažević

Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku

Županijska 9, Osijek

www.hnk-osijek.hr

Tel: 031/220 700

Voditeljica propagande i prodaje: Jadranka Petrović

e-mail: jadranka.petrovic@hnk-osijek.hr

Intendantica: Dražena Vrselja

e-mail: ured.intendantice@hnk-osijek.hr

Hrvatsko narodno kazalište Split

Trg Gaje Bulata 1, Split

www.hnk-split.hr

Tel: 021/344 999

Voditelj službe za odnose s javnošću: Davor Vuković

e-mail: davor.vukovic@hnk-split.hr

Intendant: Srećko Šestan

Tel: 021/361 216

Zagrebačko kazalište lutaka

Trg kralja Tomislava 19, Zagreb

www.zkl.hr

Tel: 01 48 78 444

e-mail: kazaliste.lutaka@zkl.hr

Ravnateljica: Ljiljana Štokalo

e-mail: lstokalo@zkl.hr

Kazalište Trešnja

Mošćenička 1, Zagreb
www.kazaliste-tresnja.hr
Tel: 01/3638 008
e-mail: tresnjatresnjevka@gmail.com
Voditeljica marketinga: Ana Fatović
e-mail: ana.marketing@kazaliste-tresnja.hr
Ravnateljica: Višnja Babić
e-mail: visnja.babic@kazaliste-tresnja.hr

Zagrebačko kazalište mladih

Teslina 7, Zagreb
www.zekaem.hr
Tel: 01/4874 560
Odnosi s javnošću i medijima: Danica Juričić Spasović
e-mail: danica.juricic@zekaem.hr
Ravnateljica: Snježana Abramović Milković
Tel: 01/4874 561
e-mail: abramovic@zekaem.hr

Kazalište Mala scena

Medveščak 2, Zagreb
www.mala-scena.hr
Tel: 01/4683 352
e-mail: info@mala-scena.hr

Teatar EXIT

Ilica 208, Zagreb
www.teatarexit.hr
Tel: 01/3704 120
e-mail: exit@teatarexit.hr

Luda kuća

Ulica kralja Zvonimira 63, Zagreb
www.ludakuca.hr
e-mail: info@ludakuca.hr

Kazališna družina Rebel

Maksimirska 73, Zagreb
e-mail: rebel.rebe.kd@gmail.com

KunstTeatar

Dubovačka 1, Zagreb
www.kunstteatar.hr
e-mail: kunstteatar@gmail.com

Kazalište Planet Art

Vlaška 70A, Zagreb
www.planet-art.hr
Tel: 091/1007 967
e-mail: planetart@planet-art.hr
Ravnatelj: Marko Torjanac

Kazalište Hotel Bulić

Tel: 091/2022 753
e-mail: kazalistedhotelbulic@gmail.com
Osnivačica: Senka Bulić

Kazališna družina „Kerekesh teatar“

Vladimira Vidrića 10, Varaždin
www.kerekesh-teatar.hr
e-mail: kerekesh.teatar@gmail.com
Umjetnički voditelj: Jan Kerekeš
Tel: 098/1786 526

Blitz-Cinestar

www.blitz-cinestar.hr
Tel: 01/6396 720
e-mail: press@cinestarcinemas.eu w

Kino Tuškanac

www.kinotuskanac.hr
Tuškanac 1, Zagreb
Tel: 01/48 34 039
e-mail: info@kinotuskanac.hr

Muzej grada Zagreba

Opatička 20, Zagreb
www.mgz.hr
Tel. 01/4851 361
e-mail: mgz@mgz.hr
Ravnatelj: Vinko Ivić
e-mail: vivic@mgz.hr

Koncertna dvora Vatroslav Lisinski

Trg Stjepana Radića 4, Zagreb
www.lisinski.hr
Tel: 01/6121 111
Odnosi s javnošću: Nikolina Božić
e-mail: nikolina.bozic@lisinski.hr
Ravnatelj: Dražen Sirišćević
e-mail: ravnatelj@lisinski.hr

Galerija Kolovićevi dvori

Jezuitski trg 4, Zagreb
www.gkd.hr
Tel: 01/4851-926
e-mail: info@gkd.hr
Ravnatelj: Antonio Picukarić

UMJETNIČKE ŠKOLE

Škola primijenjene umjetnosti i dizajna u Zagrebu

Trg Republike Hrvatske 11, Zagreb
www.ss-primijenjenaumjetnostidizajn-zg.skole.hr
Tel: 01/482-80-93
e-mail: spudzg@gmail.com
Ravnatelj: Filip Pintarić

Škola primijenjene umjetnosti i dizajna u Zadru

Perivoj Vladimira Nazora 3/III, Zadar
www.ss-primijenjenaumjetnostidizajn-zd.skole.hr
Tel: 023/212 228
e-mail: spud.zd@skole.hr
Ravnateljica: Marjana Bakmaz
e-mail: marjana.bakmaz@skole.hr

Škola likovnih umjetnosti

Fausta Vrančića 17, Split
www.ss-likovne-umjetnosti-st.skole.hr
Tel: 021 / 467 177
e-mail: skola-likovnih-umjetnosti@st.t-com.hr
Ravnateljica: Ivana Korjenić

Škola primijenjene umjetnosti i dizajna Osijek

Drinska 12, Osijek
www.umjetnicka-skola-osijek.hr
Tel: 031/273 126
e-mail: ured@ss-primijenjenaumjetnostidizajn-os.skole.hr
Ravnateljica: Ina Marić
e-mail: ina.maric@skole.hr

Škola primijenjenih umjetnosti i dizajna – Pula

Radićeva 19, Pula
www.ss-primijenjenihumjetnostiidizajna-pu.skole.hr
Tel: 052/223-377
e-mail: skola-dizajn@pu.t-com.hr
Ravnatelj: Davor Kliman

Škola za primijenjenu umjetnost u Rijeci

Šetalište XIII divizije 75, Rijeka
www.ss-primijenjenaumjetnost-ri.skole.hr
Tel: 051/431 545
e-mail: spur.rijeka@gmail.com
Ravnatelj: Damir Šegota, prof.
e-mail: segota.spur@gmail.com

Centar za ženske studije

Dolac 8, Zagreb
www.zenstud.hr
Tel: 01 4872 406
zenstud@zenstud.hr
Direktorica: Dorotea Šušak
e-mail: karolina.hrga@zenstud.hr

Centar za ženske studije Rijeka

Sveučilišna avenija 4, Rijeka
www.czs.uniri.hr
Tel: +385 (0)51 265-701
e-mail: czs@uniri.hr
Kordinatorica centra: Brigita Miloš
e-mail: bmilos@ffri.hr

UDRUGE I UDRUŽENJA

Udruga ljubitelja umjetnosti Dino Dubrovnik

Marka Marulića 13, Dubrovnik
Tel: 020/435 686
e-mail: milo.brangolica@du.htnet.hr

Hrvatska sekcija Međunarodnog savjeta organizatora festivala folklor a i tradicionalne umjetnosti – CIOFF

Vjekoslava Spinčića 7, Poreč
www.cioff.hr
Tel: 052/431 156
e-mail: hr-cioff@pu.t-com.hr

KUD „Kralj Zvonimir“

Krbavska bb, Knin
Tel: 091/5211 780
e-mail: kudkraljzvonimir@gmail.com
Predsjednik: Tvrtko Kaić

Kulturno umjetničko društvo "Moslavina" Kutina

Stjepana Radića 3, Kutina
www.moslavina.hr
Tel: 099/522 383
e-mail: kontakt@moslavina.hr
Predsjednik: Tihomir Krmek
e-mail: tihomir.krmek@gmail.com

Hrvatska mreža neovisnih kinoprikazivača

Prilaz Gjure Deželića 18, Zagreb
www.kinomreza.hr
e-mail: info@kinomreza.hr
Predsjednik: Denis Hladiš

Hrvatska udruga likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti

Preradovićeve 44/1, Zagreb
www.ulupuh.hr
Tel: 01/4552 595
e-mail: ulupuh@zg.t-com.hr
Predsjednica: Ivana Bakal
e-mail: ivanabakal@gmail.com

Hrvatsko restauratorsko društvo

Zamenhofova 14, Zagreb
www.h-r-d.hr
e-mail: info@h-r-d.hr
Predsjednica: Marija Reberski

Hrvatsko društvo filmskih kritičara

Nova Ves 18, Zagreb
www.hdfk.hr
Tel: 01/7656 751
e-mail: hdfk@hdfk.hr
Predsjednik: Hrvoje Pukšec

Hrvatsko društvo kazališnih kritičara i teatrologa

Amruševa 19/III, Zagreb
www.hdkkt.hr
Tel: 01/4920 717
Predsjednica: Mira Muhoberac
e-mail: mira.muhoberac@gmail.com

Hrvatsko društvo glazbenih umjetnika

Ilica 42, Zagreb
www.hdgu.hr
Tel: 01/4847 569
e-mail: hdgu@hdgu.hr
Predsjednik: Filip Fak

Hrvatsko etnološko društvo

Ivana Lučića 3, Zagreb
www.hrvatskoetnoloskodrustvo.hr
e-mail: hrvatsko.etnolosko.drustvo@gmail.com
Predsjednica: mr. sc. Željka Petrović Osmak

Hrvatsko arheološko društvo

Tomašićeva 6/4, Zagreb
www.hrvatskoarheoloskodrustvo.hr
e-mail: hrvatsko.arheolosko.drustvo@zg.t-com.hr
Predsjednica: Jacqueline Balen
e-mail: jbalen@amz.hr

Institut za antropologiju

Gajeva ulica 32, Zagreb
www.inantro.hr
Tel: 01/5535 100
e-mail: ured@inantro.hr
Ravnatelj: doc. dr. sc. Saša Missoni
e-mail: sasa.missoni@inantro.hr

Hrvatski filmski savez

Tuškanac 1, Zagreb
www.hfs.hr
Tel: 01/4848 771
Predsjednik: Damir Čučić
e-mail: hrvoje.selec@hfs.hr

Hrvatska udruga kolekcionara predmeta kulturne baštine

Drage Gervaisa 30, Rijeka
Tel: 051/219 125
Predsjednik: Milovan Cemović

Hrvatska udruga ravnatelja osnovnih škola

Sv. Leopolda Mandića 55, Zagreb
www.huros.hr
Tel.: 01/2851 615
e-mail: tajnistvo@huros.hr
Predsjednica: Antonija Miroslavljević, prof.
e-mail: antonija.miroslavljevic@huros.hr

Udruga hrvatskih srednjoškolskih ravnatelja

Prilaz baruna Filipovića 30, Zagreb
www.ravnatelj.skole.hr
Tel: 01/4830 772
e-mail: uhsr.ravnatelj@gmail.com
Predsjednica: Suzana Hitrec
e-mail: suzana.hitrec@gmail.com

Društvo sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika u Zagrebu

Frankopanska 5a, Zagreb
www.dsn-zg.hr
Tel: 01/4856 592
Predsjednica: prof. dr. sc. Jasna Franekić

Hrvatsko društvo znanstvenih i tehničkih prevoditelja

Amruševa 19/II, Zagreb
www.hdztp.hr
Tel: 01/4922 730
e-mail: drustvoprevoditelja@gmail.com
Predsjednik: Marijan Tokić

Društvo hrvatskih književnih prevodilaca

Ilica 42/II, Zagreb
www.dhkp.hr
Tel: 01/4847 565
e-mail: ured@dhkp.hr
Predsjednica: Ana Badurina

Zajednica društava turističkih vodiča Hrvatske

Šubićeva 20, Zagreb
www.guidescroatia.hr
Tel: 098/1988 848
e-mail: touristguides.croatia@gmail.com
Predsjednica: Kristina Nuić Prka, dipl.iur.

Praktikum – centar za djecu i mlade

Drniška 20, Zagreb
www.udruga-praktikum.hr
Tel: 01/3842 482
e-mail: info@udruga-praktikum.hr
Predsjednica: Anđelka Budić

Hrvatska udruga zborovođa

Vrbik 11, Zagreb
www.huz.hr
Tel: 01/6198 469
e-mail: info@huz.com.hr
Predsjednik: Brano Starc

Hrvatska zajednica samostalnih umjetnika

Trg J. J. Strossmayera 4, Zagreb
www.hr.hzsus.hr
Tel: 01/4847 560
e-mail: zajednica@hzsus.hr

Mreža mladih Hrvatske

Selska cesta 112c, Zagreb
www.mmh.hr
Tel: 01/4573 937
e-mail: info@mmh.hr
Predsjednik: Leo Staković
e-mail: leo@mmh.hr

Udruga Val kulture

Rim 50, Zagreb
www.valkulture.hr
Tel: 01/2320 538
e-mail: valkulture@hi.t-com.hr
Predsjednik: Ivor Zidarić

Udruga za promicanje kvalitetnog obrazovanja mladih s invaliditetom „Zamisli“

Avenija Marina Držića 71/A, Zagreb
Tel: 01/558 4318
www.zamisli.hr
e-mail: udruga@zamisli.hr
Predsjednica: Svjetlana Marijon
Tel: 091/594 72 88

Udruga za zaštitu i promicanje prava ljudi treće životne dobi

Slovenska 23, Zagreb

www.dobribuvljak.com/udruga/udruga-za-zastitu-i-promicanje-prava-ljudi-trece-zivotne-dobi

Predsjednica: Mira Čokić

ISTAKNUTI STRUČNJACI

dr. sc. Tomislav Pletenac

Filozofski fakultet

Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju

e-mail: tpletena@ffzg.hr

dr. sc. Bruno Kragić

Leksikografski zavod Miroslav Krleža

Tel: 01/4800 398

e-mail: glavn.ravnatelj@lzmk.hr

dr. art. Mira Muhoberac

Filozofski fakultet

Odsjek za kroatistiku

Tel: 01/6120 071

e-mail: mmuhober@ffzg.hr

prof. dr. sc. Sanja Nikčević

Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

Tel: 098/9559 933

e-mail: sanja.nikcevic@uaos.hr

Božica Brkan

www.bozicabrkan.com

Tel: 091/6300 044

e-mail: bozica@acumen.hr

e-mail: bozica@oblizeki.com

ZAHVALA

Zahvaljujemo se edukacijskom timu projekta: **Milanu Koštri** (Panda komunikacije), **Ani Dokler** (medijskapismenost.hr), **Miruni Kastratović** (HRT – Hrvatski radio), **Vlatki Kolarović** (HRT), **Maji Medaković** (Nova TV) i **Ivani Sučić** (HRT – Hrvatski radio). Zahvaljujemo se i predstavnicima Agencije za elektroničke medije, koji su sudjelovali na radionicama: **Josipu Popovcu**, **Aniti Malenici**, **Davoru Mariću** i **Tomislavu Pupačiću**.

Zahvaljujemo se i asistentu **Mateju Radniću** (Panda komunikacije), kao i svim sudionici(a)ma radionica, koji su značajno doprinijeli sadržaju ove publikacije:

Zagreb, 8. veljače 2020.

Martina Sabađija Buđak (Podravski radio), **Tijana Šašić** (P-portal), **Marija Mičić** (P-portal), **Maša Samardžija** (P-portal), **Tibor Bün** (Prva školska televizija), **Matea Brenčić** (City Radio), **Nikolina Res** (Radio Terezija), **Tanja Benkek** (Radio Drava), **Zoran Fras** (Udruga Kultivator), **Aleksandar Novak** (Udruga Kultivator), **Jelena Dužaić Kudeljan** (Radio Zelina), **Antonija Trcak** (Radio Zelina), **Leonora Barišić** (NG Buntovnici), **Milica Kuzmanović** (portal romi.hr), **Ema Sudec** (Jabuka TV), **Milena Muminović** (Radio postaja Nedelišće - Radio 1), **Jelena Ivšić** (Radio Križevci), **Silvia Novosel** (Radio Križevci), **Senka Susović** (Radio Stubica), **Sanja Kušić** (Radio Marija Bistrica), **Anita Penava** (Obiteljski radio Ivanić), **Ivana Vlajinić** (Obiteljski radio Ivanić), **Petar Tomljenović** (Radio Gospić), **Ruža Orešković** (Hrvatski radio Otočac), **Antonija Vrčić** (Yammat.FM), **Zorana Vukić** (Mreža TV), **Ivana Grbeša** (Udruga U ime obitelji)

Online (Zoom), 17. listopada 2020.

Leonarda Lujić (OTV/Jabuka TV), **Barbara Žaja** (Televizija Jadran), **Almira Koren** (Radio Sjeverni FM), **Anja Muminović** (Radio postaja Nedelišće - Radio 1), **Željana Petrić** (Radio M), **Dragana Bošnjak** (Radio Borovo), **Tonći Jukić** (Radio Sunce), **Ivana Mamula** (Radio Križevci), **Jelena Ivšić** (Radio Križevci), **Tonći Surjan** (Radio Val)

Publikacija **Poticanje kulturne raznolikosti i njegovanje baštine** nastala je u sklopu projekta “Provođenje radionica/edukacija o proizvodnji i objavljivanju audiovizualnih, radijskih programa i sadržaja koji su od javnog interesa”, koja je između ostalih propisana Zakonom o elektroničkim medijima za Fond za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija.

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost autora.

IMPRESSUM:

Za izdavača:

Josip Popovac

Urednik:

Milan Koštro

Redaktura:

Iva Zebec

Grafičko oblikovanje:

Duplerica d.o.o.

Izdavač:

Agencija za elektroničke medije

Zagreb, prosinac 2021.

Ilustracija: Freepik.com.

Naslovnica je dizajnirana pomoću ilustracije s Freepik.com.

Zagreb, 2021.

Stavovi izraženi u ovoj publikaciji ne odražavaju nužno politiku i stavove Agencije za elektroničke medije.